

Bank Polski

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego
Spółki Akcyjnej za okres sześciu miesięcy zakończony
dnia 30 czerwca 2011 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od	okres od	okres od	okres od
	01.01.2011 do 30.06.2011	01.01.2010 do 30.06.2010	01.01.2011 do 30.06.2011	01.01.2010 do 30.06.2010
Wynik z tytułu odsetek	3 519 460	3 007 412	887 117	751 064
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 432 507	1 425 871	361 079	356 094
Wynik z działalności operacyjnej	2 349 013	2 006 425	592 094	501 080
Zysk brutto	2 349 013	2 006 425	592 094	501 080
Zysk netto	1 895 164	1 612 540	477 696	402 712
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,52	1,29	0,38	0,32
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,52	1,29	0,38	0,32
Dochody całkowite netto	1 842 600	1 784 864	464 447	445 748
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	2 022 074	(546 850)	509 685	(136 569)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	(535 985)	(516 326)	(135 101)	(128 946)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(18 045)	(62 817)	(4 548)	(15 688)
Przepływy pieniężne netto	1 468 044	(1 125 993)	370 036	(281 203)

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	stan na	stan na	stan na	stan na
	30.06.2011	31.12.2010	30.06.2011	31.12.2010
Aktywa razem	176 651 941	167 238 919	44 311 429	42 228 851
Kapitał własny ogółem	20 569 448	21 201 848	5 159 647	5 353 596
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000	313 550	315 633
Liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	16,46	16,96	4,13	4,28
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	16,46	16,96	4,13	4,28
Współczynnik wypłacalności	12,17%	11,99%	12,17%	11,99%
Fundusze podstawowe (Tier 1)	16 306 203	15 449 743	4 090 253	3 901 155
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	1 000 416	967 418	250 945	244 279
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	68 647	145 928	17 219	36 848

Wybrane pozycje jednostkowego sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

- pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs liczony, jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego z sześciu miesięcy okresu zakończonego dnia 30 czerwca 2011 i 2010 roku, odpowiednio: 1 EUR = 3,9673 PLN i 1 EUR = 4,0042 PLN,
- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP na dzień 30 czerwca 2011 roku: 1 EUR = 3,9866 PLN oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku: 1 EUR = 3,9603 PLN.

Spis treści	Strona
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2011 roku i dnia 30 czerwca 2010 roku

	Nota	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Działalność kontynuowana:			
Przychody z tytułu odsetek	3	5 489 274	4 870 108
Koszty z tytułu odsetek	3	(1 969 814)	(1 862 696)
Wynik z tytułu odsetek		3 519 460	3 007 412
Przychody z tytułu prowizji i opłat	4	1 788 993	1 808 534
Koszty z tytułu prowizji i opłat	4	(356 486)	(382 663)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1 432 507	1 425 871
Przychody z tytułu dywidend		93 765	109 744
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	5	(35 378)	(17 800)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		15 110	35 947
Wynik z pozycji wymiany	6	130 259	164 671
Pozostałe przychody operacyjne	7	39 179	23 614
Pozostałe koszty operacyjne	7	(27 934)	(24 587)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		11 245	(973)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	8	(857 735)	(841 895)
Ogólne koszty administracyjne	9	(1 960 220)	(1 876 552)
Wynik z działalności operacyjnej		2 349 013	2 006 425
Zysk brutto		2 349 013	2 006 425
Podatek dochodowy	10	(453 849)	(393 885)
Zysk netto		1 895 164	1 612 540
Zysk na jedną akcję	11		
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		1,52	1,29
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		1,52	1,29
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)		1 250 000	1 250 000
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)		1 250 000	1 250 000

Działalność zaniechana:

PKO Bank Polski SA nie prowadził w I półroczu 2011 roku i w I półroczu 2010 roku działalności zaniechanej.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2011 roku i dnia 30 czerwca 2010 roku

	Nota	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Zysk netto		1 895 164	1 612 540
Inne dochody całkowite		(52 564)	172 324
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto		29 512	16 448
Podatek odroczony z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	10	(5 607)	(3 125)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	16	(94 406)	196 298
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	10	17 937	(37 297)
Dochody całkowite netto, razem		1 842 600	1 784 864

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 30 czerwca 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku

	Nota	30.06.2011	31.12.2010
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym		7 571 825	6 112 562
Należności od banków	13	2 285 302	2 379 239
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	14	1 618 339	1 503 649
Pochodne instrumenty finansowe	15	1 695 702	1 719 764
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	17	12 331 438	10 758 331
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	134 169 257	128 933 129
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	10 726 672	9 876 252
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne, stowarzyszone	20	1 509 507	1 467 507
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży		19 801	19 784
Wartości niematerialne	21	1 508 739	1 528 267
Rzeczowe aktywa trwale, w tym:	21	2 027 394	2 077 140
nieruchomości inwestycyjne		254	259
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		519 130	462 923
Inne aktywa		668 835	400 372
SUMA AKTYWÓW		176 651 941	167 238 919
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		2 368	3 370
Zobowiązania wobec banków	22	5 324 269	4 164 181
Pochodne instrumenty finansowe	15	2 258 885	2 404 795
Zobowiązania wobec klientów	23	141 552 787	135 289 055
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	24	43 415	-
Zobowiązania podporządkowane		1 612 902	1 611 779
Pozostałe zobowiązania	25	4 449 866	1 787 599
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		144 291	61 854
Rezerwy	26	693 710	714 438
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		156 082 493	146 037 071
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250 000	1 250 000
Pozostałe kapitały		17 424 284	16 640 639
Wynik roku bieżącego		1 895 164	3 311 209
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		20 569 448	21 201 848
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		176 651 941	167 238 919
Współczynnik wypłacalności	35.1.2	12,17%	11,99%
Wartość księgowa (w tys. PLN)		20 569 448	21 201 848
Liczba akcji (w tys.)		1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		16,46	16,96
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)		1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		16,46	16,96

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2011 roku i dnia 30 czerwca 2010 roku

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały			
1 stycznia 2011 roku	1 250 000	12 098 111	1 070 000	3 283 412	(28 808)	217 924	16 640 639	-	3 311 209	21 201 848
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	3 311 209	(3 311 209)	-
Dochody całkowite, razem	-	-	-	-	23 905	(76 469)	(52 564)	-	1 895 164	1 842 600
Transery z zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	800 000	-	36 209	-	-	836 209	(836 209)	-	-
Zadeklarowana dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	(2 475 000)	-	(2 475 000)
30 czerwca 2011 roku	1 250 000	12 898 111	1 070 000	3 319 621	(4 903)	141 455	17 424 284	-	1 895 164	20 569 448

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały			
1 stycznia 2010 roku	1 250 000	12 048 111	1 070 000	3 276 260	(16 282)	119 276	16 497 365	-	2 432 152	20 179 517
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	2 432 152	(2 432 152)	-
Dochody całkowite, razem	-	-	-	-	13 323	159 001	172 324	-	1 612 540	1 784 864
30 czerwca 2010 roku	1 250 000	12 048 111	1 070 000	3 276 260	(2 959)	278 277	16 669 689	2 432 152	1 612 540	21 964 381

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2011 roku i dnia 30 czerwca 2010 roku

	Nota	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		1 895 164	1 612 540
Korekty razem:		126 910	(2 159 390)
Amortyzacja		218 244	206 268
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej		(11 007)	(964)
Odsetki i dywidendy		(223 835)	(298 558)
Zmiana stanu należności od banków		106 238	(20 487)
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej		(1 687 797)	(1 240 905)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		24 062	175 102
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(5 753 927)	(8 501 581)
Zmiana stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zmiana stanu należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		(56 207)	(22 737)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(268 480)	(234 308)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		1 159 086	1 293 759
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		(145 910)	1 709 229
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		6 263 732	4 023 433
Zmiana stanu rezerw i odpisów		505 881	397 922
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		250 798	534 234
Zapłacony podatek dochodowy		(415 287)	(578 330)
Bieżące obciążenie podatkowe		497 724	457 045
Inne korekty		(336 405)	(58 512)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 022 074	(546 850)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		2 176 072	6 028 243
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		2 113 947	5 948 277
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		12 374	3 208
Inne wpływy inwestycyjne		49 751	76 758
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(2 712 057)	(6 544 569)
Podwyższenie kapitału jednostek zależnych		(42 000)	-
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(2 515 855)	(6 393 884)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(154 202)	(150 685)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(535 985)	(516 326)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji papierów wartościowych		44 482	-
Umorzenie dłużnych papierów wartościowych		(119)	-
Splata odsetek od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		(40 307)	(42 302)
Splata zobowiązań długoterminowych		(22 101)	(20 515)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(18 045)	(62 817)
Przepływy pieniężne netto		1 468 044	(1 125 993)
w tym z tytułu różnic kursowych od gotówki i jej ekwiwalentów		18 293	133 570
Środki pieniężne na początek okresu		8 199 997	8 617 962
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	29	9 668 041	7 491 969
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		5 447	4 476

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.	Informacje ogólne	10
2.	Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen	14

NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

3.	Przychody i koszty z tytułu odsetek	17
4.	Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	18
5.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	18
6.	Wynik z pozycji wymiany	19
7.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	19
8.	Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	20
9.	Ogólne koszty administracyjne	22
10.	Podatek dochodowy	22
11.	Zysk przypadający na jedną akcję	22
12.	Zadeklarowane i otrzymane dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	23

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13.	Należności od banków	23
14.	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	24
15.	Pochodne instrumenty finansowe	24
16.	Pochodne instrumenty zabezpieczające	25
17.	Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	27
18.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	27
19.	Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	28
20.	Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	29
21.	Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	32
22.	Zobowiązania wobec banków	32
23.	Zobowiązania wobec klientów	33
24.	Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	33
25.	Pozostałe zobowiązania	33
26.	Rezerwy	34

POZOSTAŁE NOTY

27.	Zobowiązania pozabilansowe	34
28.	Sprawy sporne	36
29.	Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	36
30.	Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązаныmi	37
31.	Transakcje z jednostkami powiązаныmi kapitałowo	40
32.	Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA	42
33.	Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniem a niniejszym sprawozdaniem finansowym	43

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI

34.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem związanym z instrumentami finansowymi	43
35.	Adekwatność kapitałowa	60

INFORMACJE DOTYCZĄCE ZDARZEŃ NASTĘPUJĄCYCH PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

36.	Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy	62

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PKO Bank Polski SA”, „Bank”) obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku (w zakresie rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych) oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2010 roku (w zakresie sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej.

Bank został utworzony w 1919 roku jako Poczta Kasa Oszczędnościowa. Od 1950 roku Bank rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. Nr 5, poz. 55 ze zm.) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

W dniu 12 kwietnia 2000 roku nastąpiło zarejestrowanie Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej. Spółka została wpisana do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym Sądem Rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263. Kapitał zakładowy (wpłacony) wynosi 1 250 000 tysięcy złotych.

Akcjonariat Banku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Na dzień 30 czerwca 2011 roku				
Skarb Państwa	512 406 277	40,99	1 zł	40,99
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25	1 zł	10,25
Pozostali	609 490 992	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00
Na dzień 31 grudnia 2010 roku				
Skarb Państwa	512 406 277	40,99	1 zł	40,99
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25	1 zł	10,25
Pozostali	609 490 992	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00

Zmiany w statucie PKO Banku Polskiego SA

W dniu 14 kwietnia 2011 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę nr 3/2011 w sprawie zmian Statutu PKO Banku Polskiego SA (treść podjętej uchwały Bank opublikował w raporcie bieżącym nr 13/2011). Propozycja zmian Statutu Banku została przedstawiona przez Skarb Państwa – akcjonariusza Banku. Zmiany zawarte w uchwale dotyczyły:

- 1) ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wraz z przyjęciem zasad kumulacji i redukcji głosów,
- 2) statutowej liczebności Rady Nadzorczej,
- 3) przedmiotu obrad pierwszego posiedzenia Rady Nadzorczej nowej kadencji,
- 4) definicji podmiotu dominującego i zależnego.

Wskazane powyżej zmiany w treści Statutu PKO Banku Polskiego SA, wprowadzone uchwałą podjętą przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 14 kwietnia 2011 roku, zarejestrowane zostały w Krajowym Rejestrze Sądowym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy KRS.

W efekcie powyższych zmian zapowiedziane zmniejszenie udziału Skarbu Państwa w kapitale PKO Banku Polskiego SA, które może ponownie wystąpić w kolejnych latach (jakkolwiek nie spadnie poniżej 25%) nie spowoduje ograniczenia kontroli Skarbu Państwa nad strategicznymi decyzjami Banku.

Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Działalność Banku

PKO Bank Polski SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. PKO Bank Polski SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi następujące jednostki:

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2011	31.12.2010
Jednostka dominująca					
1	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna				
Jednostki zależne bezpośrednio					
2	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Warszawa	Działalność usługowa, w tym wspomagające usługi finansowe	100,00	100,00
3	Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Łódź	Działalność leasingowa	100,00	100,00
4	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Warszawa	Usługi w zakresie obsługi i rozliczeń transakcji kartowych	100,00	100,00
5	Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. ¹	Warszawa	Zarządzanie i eksploatacja Centrum Finansowego Puławska	100,00	100,00
6	Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ²	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9885	99,9885
7	Inteligo Financial Services SA	Warszawa	Usługi w zakresie technicznej obsługi bankowości internetowej	100,00	100,00
8	KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	Usługi finansowe	99,5655	99,5655
9	PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	Warszawa	Zarządzanie funduszem emerytalnym	100,00	100,00
10	PKO Finance AB	Sztokholm, Szwecja	Usługi finansowe	100,00	100,00
11	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	100,00	100,00
12	Qualia Development Sp. z o.o. ³	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
Jednostki zależne pośrednio					
Jednostki zależne od Qualia Development Sp. z o.o.					
13	Qualia Sp. z o.o.	Warszawa	Pełnienie roli komplementariusza w spółkach komandytowych z Grupy Qualia Development	100,00	-
14	Fort Mokotów Sp. z o.o. ⁴	Warszawa	Działalność deweloperska	51,00	51,00
15	PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o. ⁵	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9975	99,9975
16	PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o. ⁵	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9750	99,9750
17	Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. ⁶	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
18	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k. ⁷	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9787	-
19	Sarnia Dolina Sp. z o.o. ⁸	Warszawa	Działalność deweloperska	56,00	56,00
20	UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	Kijów, Ukraina	Działalność deweloperska	55,00	55,00
Jednostki zależne od Bankowego Funduszu Leasingowego SA					
21	Bankowy Leasing Sp. z o.o. ⁹	Łódź	Działalność leasingowa	99,9988	99,9978
22	BFL Nieruchomości Sp. z o.o. ⁹	Łódź	Działalność leasingowa	99,9973	99,9952
Jednostka zależna od Inteligo Financial Services SA					
23	PKO BP Finat Sp. z o.o. ¹⁰	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	80,3287	80,3287
Jednostka zależna od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA					
24	PKO BP Faktoring SA ⁹	Warszawa	Działalność faktoringowa	99,9889	99,9867

1 od 1 lipca 2011 roku Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. - w likwidacji

2 drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Development Sp. z o.o.

3 poprzednia nazwa PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.

4 od 28 lipca 2011 roku Fort Mokotów Sp. z o.o. - w likwidacji

5 drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Sp. z o.o.

6 poprzednia nazwa PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.

7 komandytariuszem Spółki jest Qualia Development Sp. z o.o., komplementariuszem - Qualia Sp. z o.o., w pozycji udział w kapitale

wykazany jest udział w łącznych wkładach wniesionych przez wspólników

8 poprzednia nazwa PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o.

9 PKO Bank Polski SA posiada 1 udział /akcję w przedmiotowej Spółce

10 pozostałe udziały Spółki posiada PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (19,6702%) oraz PKO Bank Polski SA (1 udział)

Dodatkowo Bank posiada następujące jednostki współzależne i stowarzyszone:

Jednostki współzależne

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2011	31.12.2010
Jednostki współzależne bezpośrednio					
1	CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	49,43	49,43
2	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	Poznań	Budowa i eksploatacja hotelu	41,44	41,44
Jednostki współzależne pośrednio					
Jednostki zależne od CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o. (współzależne pośrednio od PKO Banku Polskiego SA)					
3	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00
4	Kamienica Morska Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00
5	Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00
6	Promenada Sopocka Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00

Jednostki stowarzyszone

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2011	31.12.2010
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio					
1	Bank Pocztowy SA	Bydgoszcz	Usługi finansowe	25,0001	25,0001
2	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA ¹	Krynica Górska	Budowa i eksploatacja kolejki gondolowej	37,53	37,53
3	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Poznań	Poręczenia prawa cywilnego i wekslowego	33,33	33,33
4	Agencja Inwestycyjna CORP SA	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami biurowymi	22,31	22,31
Jednostki stowarzyszone pośrednio					
Jednostki zależne od Banku Poczтового SA (stowarzyszone pośrednio od PKO Banku Polskiego SA)					
5	Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Wspomaganie usług finansowych	100,00	100,00
6	Spółka Dystrybucyjna Banku Poczowego Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	100,00	100,00

1) Akcje Spółki w I półroczu 2011 roku i w 2010 roku są ujmowane w aktywach trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Informacje na temat zmian udziału w kapitale jednostek zależnych zostały zamieszczone w Nocie 20 „Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone”.

Wewnętrzne jednostki organizacyjne wchodzące w skład Banku

Sprawozdanie finansowe Banku, obejmujące dane finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku wraz z porównawczymi danymi finansowymi zostało sporządzone na podstawie danych finansowych wszystkich wchodzących w skład Banku jednostek organizacyjnych, za pośrednictwem, których Bank prowadzi swoją działalność. Na dzień 30 czerwca 2011 roku należą do nich: Centrala Banku w Warszawie, Dom Maklerski PKO BP SA, Centrum Operacji Kartowych, 11 jednostek specjalistycznych, 12 regionalnych oddziałów detalicznych, 13 regionalnych oddziałów korporacyjnych, 54 centra korporacyjne oraz 1709 agencji. Wymienione jednostki nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.

Wskazanie, czy Bank jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe

PKO Bank Polski SA jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA oraz znaczącym inwestorem dla jednostek stowarzyszonych i współzależnych, będących w posiadaniu Banku. W związku z tym PKO Bank Polski SA sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Sezonowość lub cykliczność w okresie śródrocznym

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku

Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2011 roku:

• Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu
• Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu
• Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu
• Jacek Obłąkowski	Wiceprezes Zarządu
• Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu
• Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu

W trakcie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2011 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu Banku:

1. W dniu 2 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA powołała ponownie Zbigniewa Jagiełło na stanowisko Prezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na wspólną kadencję Zarządu Banku, która rozpoczęła się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKO Banku Polskiego SA zatwierdzającego sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA za 2010 rok.
2. W dniu 1 kwietnia 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA podjęła uchwały powołujące:
 - Piotra Alickiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - Bartosza Drabikowskiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - Jarosława Myjaka na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - Jacka Obłąkowskiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - Jakuba Papierskiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku.

Zgodnie z podjętymi uchwałami wyżej wymienione osoby zostały powołane do pełnienia wskazanych funkcji w PKO Banku Polskim SA na wspólną kadencję Zarządu Banku, która rozpoczęła się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKO Banku Polskiego SA zatwierdzającego sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA za 2010 rok.

3. W dniu 16 maja 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA podjęła uchwałę powołującą Andrzeja Kołatkowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, któremu będą podlegały sprawy z zakresu ryzyka i windykacji na wspólną kadencję Zarządu Banku, która rozpoczęła się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKO Banku Polskiego SA zatwierdzającego sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA za 2010 rok, pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

W dniu 9 sierpnia 2011 roku Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie Andrzeja Kołatkowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

W trakcie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2011 roku miała miejsce następująca zmiana w składzie Rady Nadzorczej Banku:

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku zwołane 30 czerwca 2011 roku na podstawie art. 385 § 1 Kodeksu spółek handlowych w związku z § 11 ust. 2 Statutu Banku powołało w skład Rady Nadzorczej Banku:

- Cezarego Banasińskiego,
- Tomasza Zganiacza,
- Jana Bossaka,
- Mirosława Czekała,
- Krzysztofa Kiliana,
- Ewę Miklaszewską,
- Piotra Marcza,
- Marka Mroczkowskiego,
- Ryszarda Wierzbę.

Skarb Państwa, jako Uprawniony Akcjonariusz na podstawie § 11 ust. 1 Statutu Banku ustalił listę członków Rady Nadzorczej na 9 osób oraz na podstawie § 12 ust. 1 Statutu Banku wyznaczył:

- Cezarego Banasińskiego – na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku,
- Tomasza Zganiacza – na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Banku.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe, podlegające przeglądowi przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku w dniu 10 sierpnia 2011 roku, zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 9 sierpnia 2011 roku.

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe publikowane jest łącznie ze skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres 6 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca 2011 roku.

2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen

2.1. Opis ważniejszych zasad rachunkowości

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości Nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku.

Prezentowane skrócone sprawozdanie finansowe za I półrocze 2011 roku powinno być czytane łącznie ze sprawozdaniem finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2010 rok sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank po raz pierwszy zastosował „Poprawki do MSSF 2010”, w tym poprawki do MSR 34, oraz zmieniony MSR 24 „Transakcje z jednostkami powiązаныmi”, mające zastosowanie od 1 stycznia 2011 roku. Powyższe zmiany nie mają istotnego wpływu na zakres ujawnień prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

2.1.1. Standardy i interpretacje wydane w 2011 roku po dacie opublikowania sprawozdania finansowego za 2010 rok

W 2011 roku, po dacie opublikowania rocznego sprawozdania finansowego, tj. po dniu 7 marca 2011 roku, Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat zaangażowania w innych jednostkach” oraz MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”. Wszystkie wymienione standardy mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 roku. Żaden z opublikowanych standardów nie został uwzględniony przez Bank do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego powyższe standardy nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Ponadto, w czerwcu 2011 roku zostały opublikowane zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, które wymagają, aby jednostki dzieliły pozycje prezentowane w pozostałych całkowitych dochodach na dwie grupy na podstawie tego, czy w przyszłości będą mogły one zostać ujęte w wyniku finansowym oraz zmieniające tytuł sprawozdania z całkowitych dochodów na „sprawozdanie z wyniku finansowego i pozostałych całkowitych dochodów”. Zmiany do MSR 1 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2012 roku i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską. W czerwcu 2011 roku Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała również zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, które wprowadzają nowe wymogi w zakresie ujmowania i wyceny kosztów programów określonych świadczeń oraz świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, jak również zmieniają wymagane ujawnienia dotyczące wszystkich świadczeń pracowniczych. Zmiany do MSR 19 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 roku i na dzień sporządzenia niniejszego

sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską. Żadne z powyższych zmian nie zostały uwzględnione przez Bank do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

2.2. Ważniejsze szacunki i oceny

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą. Zasady dokonywania ważniejszych szacunków i ocen są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku.

Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia, co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na koniec okresu sprawozdawczego. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków są rozpoznawane w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Bank dokonuje oszacowań:

2.2.1. Utrata wartości kredytów i pożyczek

Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz to zdarzenie ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Grupa Kapitałowa planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach.

Przyjęta metodologia szacowania odpisów z tytułu utraty wartości będzie rozwijana wraz ze zwiększającymi się możliwościami pozyskiwania informacji wskazujących na utratę wartości z istniejących oraz wdrażanych aplikacji i systemów informatycznych. W konsekwencji, pozyskiwanie nowych danych może mieć wpływ na poziom odpisów z tytułu utraty wartości w przyszłości. Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu poddawane są regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o $-/+ 10\%$ to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zwiększeniu o 315 milionów złotych lub zmniejszeniu o 186 milionów złotych. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń, czyli ekspozycji objętych metodą zindywidualizowaną.

2.2.2. Utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank dokonuje oszacowania wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa, a w przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość użytkową, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Powyższa prognoza wartości użytkowej wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu dywidend lub wpływów pieniężnych z tytułu ewentualnej sprzedaży inwestycji pomniejszonej o koszty sprzedaży. Przyjęcie innych założeń dotyczących prognozowanych przepływów pieniężnych mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych inwestycji.

2.2.3. Wycena instrumentów pochodnych oraz nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nienotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazującej na zdyskontowanych przepływach pieniężnych możliwych do otrzymania z danego instrumentu finansowego. Przy wycenie nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży przyjmowane są również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę wyżej wymienionych instrumentów finansowych.

Opcje wyceniane są na podstawie danych pochodzących z rynków regulowanych, na podstawie danych otrzymanych od kontrahentów Banku bądź za pomocą modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny pochodzą z dostępnych danych rynkowych.

Stosowane przez Bank techniki wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych opierają się na krzywej dochodowości konstruowanej na podstawie dostępnych danych rynkowych (stawki depozytów na rynku międzybankowym, kwotowania transakcji IRS). Bank przeprowadził symulację w celu ustalenia możliwego wpływu zmiany krzywej dochodowości na wycenę transakcji. Przesunięcie krzywej o 50 pb w górę skutkowałoby spadkiem wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych o 35 234 tysięcy złotych. Analogiczne przesunięcie w odwrotnym kierunku zwiększyłoby wycenę o 44 814 tysiące złotych (w tym dla instrumentów objętych rachunkowością zabezpieczeń: spadek o 42 371 tysiące złotych przy przesunięciu krzywej w górę oraz wzrost o 51 741 tysięcy złotych przy przesunięciu krzywej w dół).

2.2.4. Kalkulacja rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawę do wyznaczania wartości rezerw na świadczenia pracownicze stanowią regulacje wewnętrzne, a w szczególności Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy obowiązujący w Banku. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest z zastosowaniem technik i założeń aktuarialnych. W kalkulacji rezerwy uwzględniono wszystkie nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe, które mogą być w przyszłości wypłacone. Rezerwę utworzono na podstawie listy osób zawierającej wszystkie niezbędne dane o pracownikach, ze szczególnym uwzględnieniem stażu pracy, wieku oraz płci. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Bank tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, po uwzględnieniu wszystkich pozostających do wykorzystania zaległych dni urlopów oraz z tytułu odszkodowań i odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, z którymi zostaje rozwiązany stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, a także z tytułu kosztów przypadających na bieżący okres, które poniesione zostaną w przyszłym okresie, w tym premii.

2.2.5. Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych

Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są następujące czynniki:

- 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
- 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
- 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
- 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
- 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

W przypadku zmiany długości okresu użytkowania o +/- 10 lat dla składników majątkowych podlegających amortyzacji, z grupy grunty i budynki, wpływ zmiany na wynik finansowy wyniósłby odpowiednio: zmniejszenie kosztów amortyzacji o 13 milionów złotych lub zwiększenie kosztów amortyzacji o 148 milionów złotych.

NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

3. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	4 499 424	3 950 000
Przychody z tytułu instrumentów zabezpieczających	351 145	308 411
Przychody z tytułu papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	256 316	242 888
Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	237 031	222 251
Przychody z tytułu papierów przeznaczonych do obrotu	45 304	72 484
Przychody z tytułu lokat w bankach	97 061	72 310
Inne	2 993	1 764
Razem	5 489 274	4 870 108

W pozycji „Przychody z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających” Bank prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Szczegółowy opis stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających został zamieszczony w Nocie 16 skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku „Pochodne instrumenty zabezpieczające”.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2011 roku wartość przychodów z tytułu odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniosła 176 902 tysięcy złotych. Przychody te są ujęte w pozycji "Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom".

Koszty z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	(1 907 642)	(1 789 115)
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych	(41 431)	(41 463)
Koszty z tytułu depozytów banków	(19 399)	(17 225)
Inne	(1 342)	(14 893)
Razem	(1 969 814)	(1 862 696)

4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Przychody od aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	275 024	244 495
Z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	275 024	244 495
Pozostałe prowizje	1 512 762	1 563 273
Z tytułu kart płatniczych	486 832	475 041
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	456 921	454 508
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	262 157	338 084
Z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych (w tym opłaty za zarządzanie)	104 750	72 989
Z tytułu operacji kasowych	76 910	83 177
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	32 607	33 294
Za obsługę masowych operacji zagranicznych	23 393	21 515
Z tytułu sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	10 618	13 665
Inne*	58 574	71 000
Z tytułu usług powierniczych	1 207	766
Razem	1 788 993	1 808 534

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in. prowizje za sprzedaż obligacji, prowizje Domu Maklerskiego z tytułu obsługi emisji pierwotnej oraz prowizje z tytułu administrowania zadłużeniem kredytobiorców wobec budżetu państwa.

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Z tytułu kart płatniczych	(169 302)	(175 589)
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	(68 464)	(73 976)
Z tytułu usług akwizycyjnych	(62 072)	(68 868)
Z tytułu usług rozliczeniowych	(11 875)	(11 823)
Z tytułu prowizji za usługi operacyjne banków	(5 436)	(5 187)
Inne*	(39 337)	(47 220)
Razem	(356 486)	(382 663)

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty opłat poniesionych przez Dom Maklerski na rzecz GPW i KDPW.

5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Instrumenty pochodne ¹⁾	(34 393)	(47 884)
Instrumenty dłużne	(3 326)	29 383
Bankowe papiery wartościowe strukturyzowane wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ¹⁾	952	-
Instrumenty kapitałowe	1 390	683
Inne ¹⁾	(1)	18
Razem	(35 378)	(17 800)

W wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej w pozycji „Instrumenty pochodne” w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku rozpoznano część nieefektywną zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości (26 066) tysięcy złotych (w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku rozpoznano część nieefektywną zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości (24 709) tysięcy złotych).

01.01-30.06.2011	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	6 351 993	(6 383 140)	(31 147)
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	48 854	(53 085)	(4 231)
Razem	6 400 847	(6 436 225)	(35 378)

01.01-30.06.2010	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	5 643 734	(5 689 558)	(45 824)
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	39 072	(11 048)	28 024
Razem	5 682 806	(5 700 606)	(17 800)

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenionych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku wyniosła (33 442)^{*)} tysiące złotych (w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku (47 866)^{*)} tysięcy złotych).

6. Wynik z pozycji wymiany

	01.01-30.06.2011	01.01-30.06.2010
Różnice kursowe wynikające z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	107 869	(1 935 478)
Pozostałe różnice kursowe	22 390	2 100 149
Razem	130 259	164 671

7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	01.01-30.06.2011	01.01-30.06.2010
Pozostałe przychody operacyjne		
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	12 374	3 209
Przychody uboczne	8 398	9 179
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	411	1 538
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	-	545
Inne	17 996	9 143
Razem	39 179	23 614

	01.01-30.06.2011	01.01-30.06.2010
Pozostałe koszty operacyjne		
Koszty przekazanych darowizn	(6 083)	(1 899)
Koszty sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(3 133)	(2 522)
Koszty uboczne Banku	(2 259)	(2 182)
Inne	(16 459)	(17 984)
Razem	(27 934)	(24 587)

^{*)} Stanowi sumę pozycji oznaczonych indeksem ¹⁾ w nocie 5 „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej”.

8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Zwiększenia			Zmniejszenia			Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących netto – wpływ na rachunek zysków i strat
		Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Inne	Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania aktywów	Rozwiązanie odpisów aktualizujących w okresie	Inne			
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 578	-	-	-	-	-	13 578	-	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 298 054	1 844 903	14 768	336 696	1 006 681	2 015	4 812 333	(838 222)	
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	1 281	-	-	-	-	-	1 281	-	
Rzeczowe aktywa trwałe	18 381	-	-	17 254	-	-	1 127	-	
Wartości niematerialne	18 017	-	-	-	-	-	18 017	-	
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	450 962	-	-	-	-	-	450 962	-	
Pozostałe, w tym:	404 246	114 377	-	4 840	94 864	-	418 919	(19 513)	
rezerwa na sprawy sporne i zobowiązania pozabilansowe	222 448	91 797	-	-	83 091	-	231 154	(8 706)	
Razem	5 204 519	1 959 280	14 768	358 790	1 101 545	2 015	5 716 217	(857 735)	

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących netto – wpływ na rachunek zysków i strat
		Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Inne	Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania aktywów	Rozwiązanie odpisów aktualizujących w okresie	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	15 576	-	-	-	500	-	15 076	500
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 442 054	2 203 164	35 086	382 784	1 415 203	-	3 882 317	(787 961)
Rzeczowe aktywa trwałe	1 166	-	-	-	-	23	1 143	-
Wartości niematerialne	15 373	-	-	-	-	-	15 373	-
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	435 889	-	-	-	-	-	435 889	-
Pozostałe, w tym:	315 840	164 900	-	11 922	110 466	970	357 382	(54 434)
rezerwa na sprawy sporne i zobowiązania pozabilansowe	117 483	122 644	-	-	72 840	-	167 287	(49 804)
Razem	4 225 898	2 368 064	35 086	394 706	1 526 169	993	4 707 180	(841 895)

9. Ogólne koszty administracyjne

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Świadczenia pracownicze	(1 056 229)	(1 053 233)
Koszty rzeczowe	(588 450)	(562 312)
Amortyzacja	(218 244)	(206 268)
Podatki i opłaty	(28 929)	(28 047)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(68 368)	(26 692)
Razem	(1 960 220)	(1 876 552)

Koszty wynagrodzeń/świadczenia pracownicze

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Wynagrodzenia	(883 942)	(879 136)
Ubezpieczenia, w tym	(142 099)	(143 975)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe *	(111 234)	(112 109)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(30 188)	(30 122)
Razem	(1 056 229)	(1 053 233)

*Poniesione przez Bank całkowite koszty z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych.

10. Podatek dochodowy

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie podatkowe	(497 724)	(457 045)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	43 875	63 160
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(453 849)	(393 885)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	12 330	(40 422)
Razem	(441 519)	(434 307)

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na zwykłych akcjonariuszy Banku poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk na jedną akcję

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Zysk przypadający na akcjonariuszy zwykłych (w tys. PLN)	1 895 164	1 612 540
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)	1 250 000	1 250 000
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	1,52	1,29

Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej

W okresach zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2011 roku oraz dnia 30 czerwca 2010 roku nie wystąpiły istotne koszty i przychody z tytułu działalności zaniechanej.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję, obliczany jest na podstawie zysku przypadającego na zwykłych akcjonariuszy poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych.

Zarówno w I półroczu 2011 roku jak i w I półroczu 2010 roku nie występowały instrumenty rozwodniające zysk przypadający na jedną akcję.

Rozwodniony zysk z działalności zaniechanej przypadający na jedną akcję

W okresach zakończonych dnia 30 czerwca 2011 roku oraz dnia 30 czerwca 2010 roku w Banku nie wystąpiły istotne koszty i przychody z tytułu działalności zaniechanej.

12. Zadeklarowane i otrzymane dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

Zgodnie z uchwałą nr 8/2011 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej z dnia 30 czerwca 2011 roku, ustalono dywidendę za rok 2010 w wysokości 2 475 000 tysięcy złotych, tj. 1,98 na jedną akcję.

Lista akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za 2010 rok zostanie określona na dzień 31 sierpnia 2011 roku, a wypłata dywidendy nastąpi w dniu 15 września 2011 roku.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA w dniu 28 kwietnia 2011 roku podjęło uchwałę nr 4 o wypłacie dywidendy za rok 2010 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 48 200 tysięcy złotych.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych „eService” SA w dniu 15 czerwca 2011 roku podjęło uchwałę nr 3 o wypłacie dywidendy za rok 2010 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 22 200 tysięcy złotych.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Inteligo Financial Services SA w dniu 28 czerwca 2011 roku podjęło uchwałę nr 13 o wypłacie dywidendy za rok 2010 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 16 716 tysięcy złotych.

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13. Należności od banków

	30.06.2011	31.12.2010
Lokaty w bankach	1 883 176	1 501 919
Udzielone kredyty i pożyczki	259 043	345 620
Rachunki bieżące	145 072	557 408
Środki pieniężne w drodze	22 811	6 862
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	4 250	-
Razem	2 314 352	2 411 809
Odpis z tytułu utraty wartości należności, w tym:	(29 050)	(32 570)
odpis na należność od banku zagranicznego	(28 266)	(31 734)
Razem netto	2 285 302	2 379 239

14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	30.06.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe	1 605 666	1 491 053
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	1 586 650	1 483 144
bony skarbowe	61 440	-
obligacje skarbowe	1 525 210	1 483 144
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym:	17 050	7 390
obligacje komunalne	17 050	7 390
emitowane przez banki, w tym:	1 134	-
obligacje BGK	1 134	-
emitowane przez podmioty niefinansowe, w tym:	748	509
obligacje korporacyjne	748	509
emitowane przez inne podmioty finansowe, w tym:	84	10
obligacje korporacyjne	84	10
Udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	12 673	12 596
Razem	1 618 339	1 503 649

15. Pochodne instrumenty finansowe

Rodzaj kontraktu	30.06.2011		31.12.2010	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	1 375 893	1 373 759	1 447 916	1 553 029
CIRS	167 427	704 988	126 219	687 977
FX Swap	76 573	106 716	62 204	83 613
FRA	22 224	14 833	12 157	11 107
Opcje	29 655	20 423	46 397	25 382
Forward	20 218	34 285	18 356	42 972
Inne	3 712	3 881	6 515	715
Razem	1 695 702	2 258 885	1 719 764	2 404 795

16. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Bank na dzień 30 czerwca 2011 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

- 1) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
- 2) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS,
- 3) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

Charakterystykę stosowanych przez Bank zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych prezentuje poniższa tabela:

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w CHF oraz lokaty negocjowane w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej.	Ryzyko stopy procentowej.	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN.	Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.	Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę EURIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
Pozycja zabezpieczana	1) Portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF. 2) Portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia). Bank desygnując pozycję zabezpieczaną zastosował rozwiązania MSR.39.WS.99C w wersji przyjętej przez Unię Europejską.	Portfel kredytów w PLN indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 3M.	Portfel kredytów w EUR indeksowanych do stopy zmiennej EURIBOR.
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	lipiec 2011 – styczeń 2017	lipiec 2011 – październik 2013	lipiec 2011 – marzec 2016

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosi odpowiednio:

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa					
	30.06.2011			31.12.2010		
	Aktywa	Zobowiązania	Razem	Aktywa	Zobowiązania	Razem
IRS	49 762	18 758	31 004	103 219	18 755	84 464
CIRS	75 267	611 609	(536 342)	50 702	537 228	(486 526)
Razem	125 029	630 367	(505 338)	153 921	555 983	(402 062)

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających w podziale na terminy do realizacji na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 30 czerwca 2011 roku					
	Do 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 2 lata	2 – 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
IRS w tys. PLN	1 200 000	1 500 000	306 000	125 000	-	3 131 000
IRS						
w tys. PLN	-	-	-	1 578 694	-	1 578 694
w tys. EUR	-	-	-	396 000	-	396 000
CIRS						
w tys. PLN	1 320 160	-	5 280 640	10 313 750	1 485 180	18 399 730
w tys. CHF	400 000	-	1 600 000	3 125 000	450 000	5 575 000

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2010 roku					
	Do 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 2 lata	2 – 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
IRS w tys. PLN	3 375 000	1 700 000	780 000	125 000	-	5 980 000
IRS						
w tys. PLN	-	-	-	1 128 686	-	1 128 686
w tys. EUR	-	-	-	285 000	-	285 000
CIRS						
w tys. PLN	632 780	1 265 560	1 740 145	12 418 308	1 423 755	17 480 548
w tys. CHF	200 000	400 000	550 000	3 925 000	450 000	5 525 000

Inne dochody całkowite z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Skumulowane inne dochody całkowite na początek okresu (brutto)	269 042	147 254
Zyski/ straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	253 257	(1 202 393)
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat	(347 663)	1 398 691
-przychody odsetkowe	(351 145)	(308 411)
-wynik z pozycji wymiany	3 482	1 707 102
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu (brutto)	174 636	343 552
Efekt podatkowy	(33 181)	(65 275)
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu (netto)	141 455	278 277
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(26 066)	(24 709)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite (brutto)	(94 406)	196 298
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	17 937	(37 297)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite (netto)	(76 469)	159 001

17. Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	30.06.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe	12 331 438	10 758 331
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	8 330 274	6 631 702
bony skarbowe	5 051 243	1 893 058
obligacje skarbowe	3 279 031	4 738 644
emitowane przez banki centralne, w tym:	3 769 517	3 997 780
bony pieniężne NBP	3 769 517	3 997 780
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym:	231 647	128 849
obligacje komunalne PLN	102 164	-
obligacje komunalne EUR	129 483	128 849
Razem	12 331 438	10 758 331

18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	30.06.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	138 952 540	133 198 613
mieszkaniowe	65 741 000	62 183 520
gospodarcze	47 596 390	45 046 772
konsumpcyjne	24 911 298	25 367 184
Odsetki	703 852	601 137
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(4 783 283)	(4 265 484)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - netto	134 169 257	128 933 129

	30.06.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
Wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:		
ze stwierdzoną utratą wartości	4 477 258	5 059 607
bez stwierdzonej utraty wartości	4 140 269	4 686 388
Wyceniane według metody portfelowej	336 989	373 219
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	5 431 716	4 803 630
Kredyty i pożyczki udzielone klientom- brutto	129 043 566	123 335 376
Kredyty i pożyczki udzielone klientom- brutto	138 952 540	133 198 613
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:		
ze stwierdzoną utratą wartości	(1 324 864)	(1 276 776)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	(1 324 864)	(1 276 776)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(2 793 678)	(2 508 826)
	(664 741)	(479 882)
Odpisy - razem	(4 783 283)	(4 265 484)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom- netto	134 169 257	128 933 129

Na dzień 30 czerwca 2011 roku udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniósł 6,9% (na dzień 31 grudnia 2010 roku: 7,1%), natomiast wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości (wyliczony jako udział odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom ogółem do wartości bilansowej brutto kredytów z rozpoznaną utratą wartości) wyniósł 50,0% (na dzień 31 grudnia 2010 roku: 44,9%).

Na dzień 30 czerwca 2011 roku udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek wyniósł 3,9% (na dzień 31 grudnia 2010 roku: 3,6%).

Wzrost wolumenu kredytów ocenianych metodą portfelową w I półroczu 2011 roku o 628 086 tysięcy złotych wynikał głównie ze wzrostu opóźnień w spłacie w portfelu kredytów mieszkaniowych oraz kredytów gospodarczych (głównie małych i średnich przedsiębiorstw).

19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	30.06.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	10 674 330	9 817 952
emitowane przez Skarb Państwa	6 470 107	5 486 623
obligacje skarbowe	6 470 107	5 486 623
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	2 804 982	2 824 173
obligacje komunalne	2 804 982	2 824 173
emitowane przez podmioty niefinansowe	1 324 585	1 448 119
obligacje korporacyjne	1 321 823	1 445 357
bony wekslowe	2 762	2 762
emitowane przez banki	50 829	50 858
obligacje korporacyjne	50 829	50 858
emitowane przez inne podmioty finansowe	23 827	8 179
obligacje korporacyjne	23 827	8 179
Utrata wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(13 045)	(13 045)
obligacje korporacyjne	(10 283)	(10 283)
bony wekslowe	(2 762)	(2 762)
Razem dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	10 661 285	9 804 907
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	65 920	71 878
Kapitałowe papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu	53 830	60 866
Kapitałowe papiery wartościowe niedopuszczone do publicznego obrotu	12 090	11 012
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(533)	(533)
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych niedopuszczonych do publicznego obrotu	(533)	(533)
Razem kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	65 387	71 345
Razem inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	10 726 672	9 876 252

20. Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone

Na dzień 30 czerwca 2011 roku inwestycje Banku w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych zostały ujęte w cenach nabycia skorygowanych o odpisy z tytułu utraty wartości.

Poniższe zestawienie przedstawia indywidualne wartości udziałów Banku w poszczególnych jednostkach podporządkowanych.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Jednostki zależne			
KREDOBANK SA	935 619	(423 723)	511 896
PKO BP BANKOWY PTE SA	205 786	-	205 786
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	167 288	-	167 288
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	70 000	-	70 000
Inteligo Financial Services SA	59 602	-	59 602
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	55 500	-	55 500
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ¹	43 546	-	43 546
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	21 566	(10 666)	10 900
Qualia Development Sp. z o.o. ² (poprzednia nazwa PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.)	4 503	-	4 503
PKO Finance AB	172	-	172
Jednostki współzależne			
Centrum Haffnera Sp. z o.o.	44 371	-	44 371
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	-	17 498
Jednostki stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	146 500	(15 073)	131 427
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	29	-	29
Razem	1 960 469	(450 962)	1 509 507

1) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłaty dokonanej przez PKO Bank Polski SA, wykazywanej w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w wysokości 8 053 tysięcy złotych.

2) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłaty dokonanej przez PKO Bank Polski SA, wykazywanej w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w łącznej wysokości 124 450 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Jednostki zależne			
KREDOBANK SA	935 619	(423 723)	511 896
PKO BP BANKOWY PTE SA	205 786	-	205 786
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	128 288	-	128 288
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	70 000	-	70 000
Inteligo Financial Services SA	59 602	-	59 602
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	55 500	-	55 500
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ¹	43 546	-	43 546
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	18 566	(10 666)	7 900
PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. ²	4 503	-	4 503
PKO Finance AB	172	-	172
Jednostki współzależne			
Centrum Haffnera Sp. z o.o.	44 371	-	44 371
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	-	17 498
Jednostki stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	146 500	(15 073)	131 427
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	29	-	29
Razem	1 918 469	(450 962)	1 467 507

1) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłaty dokonanej przez PKO Bank Polski SA, wykazywanej w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w wysokości 8 053 tysięcy złotych.

2) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłat dokonanych przez PKO Bank Polski SA, wykazywanych w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom w łącznej wysokości 113 310 tysięcy złotych.

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych

Nazwa jednostki	Wartość aktywów	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów	Zysk netto	% udziałów
30.06.2011					
Grupa Bank Pocztowy SA	4 451 590	4 109 224	203 987	9 260	25,0001
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	17 271	140	249	9	33,33
Agencja Inwestycyjna CORP SA	3 118	1 666	6 269	580	22,31
Razem	4 471 979	4 111 030	210 506	9 849	X
31.12.2010					
Grupa Bank Pocztowy SA	4 156 609	3 835 948	369 797	14 412	25,0001
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	16 896	45	604	32	33,33
Agencja Inwestycyjna CORP SA	3 017	1 593	13 007	503	22,31
Razem	4 176 522	3 837 586	383 408	14 947	X

Dane za 2010 rok pochodzą ze sprawozdań zbadanych przez biegłego rewidenta, w związku z czym mogły ulec zmianie w stosunku do danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym za 2010 rok, gdzie prezentowane były dane wstępne.

Zaprezentowane w tabeli dane finansowe Banku Poczowego pochodzą ze sprawozdań skonsolidowanych sporządzonych według MSSF/MSR. Dane pozostałych spółek pochodzą ze sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości. Zgodnie z szacunkami Banku różnice pomiędzy wyżej wymienionymi sprawozdaniami finansowymi, a sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi według MSSF/MSR nie są istotne dla sprawozdania finansowego Banku.

W I półroczu 2011 roku miały miejsce następujące zdarzenia w Grupie PKO Banku Polskiego SA:

1) dotyczące spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA

W dniu 12 stycznia 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA o kwotę 3 000 tysięcy złotych. W wyniku wyżej wymienionego podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 24 243,9 tysięcy złotych i dzieli się na 242 439 akcji o wartości nominalnej 100 złotych każda.

Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale zostały objęte przez PKO Bank Polski SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych akcji.

Według stanu na 30 czerwca 2011 roku udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wynosi 100%,

2) dotyczące spółki PKO BP Faktoring SA

W dniu 7 marca 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki PKO BP Faktoring SA o łączną kwotę 1 500 tysięcy złotych. W wyniku ww. podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 9 000 tysięcy złotych i dzieli się na 9 000 akcji o wartości nominalnej 1 tysiąca złotych każda.

Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale spółki zostały objęte przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA – za cenę 3 000 tysięcy złotych. Po zarejestrowaniu wyżej wymienionej emisji udział BTK SA w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wynosi 99,9889%,

3) dotyczące spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.

W dniu 13 czerwca 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. o kwotę 39 000 tysięcy złotych. W wyniku wyżej wymienionego podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 117 808 tysięcy złotych i dzieli się na 14 726 udziałów o wartości nominalnej 8 tysięcy złotych każdy.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez PKO Bank Polski SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów. Środki pozyskane w wyniku ww. podwyższenia kapitału zostały przeznaczone na wcześniejszą spłatę kredytu w PKO Banku Polskim SA.

Według stanu na 30 czerwca 2011 roku udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym i w głosach na zgromadzeniu wspólników Spółki wynosi 100%,

4) dotyczące spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o.

W I półroczu 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostały zarejestrowane podwyższenia kapitału zakładowego spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. o łączną kwotę 8 000 tysięcy złotych, w tym: 27 stycznia o kwotę 1 000 tysięcy złotych i 9 maja o kwotę 7 000 tysięcy złotych. W wyniku wyżej wymienionych podwyższeń kapitał zakładowy Spółki wynosi 18 400 tysięcy złotych i dzieli się na 36 800 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA – za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Według stanu na 30 czerwca 2011 roku udział Bankowego Funduszu Leasingowego SA w kapitale zakładowym i w głosach na zgromadzeniu wspólników spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. wynosi 99,9973%,

5) dotyczące spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W I półroczu 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostały zarejestrowane podwyższenia kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o łączną kwotę 19 300 tysięcy złotych, w tym: 27 stycznia o 6 600 tysięcy złotych i 11 maja o 12 700 tysięcy złotych. W wyniku wyżej wymienionych podwyższeń kapitał zakładowy Spółki wynosi 42 000 tysięcy złotych i dzieli się na 84 000 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA – za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Według stanu na 30 czerwca 2011 roku udział Bankowego Funduszu Leasingowego SA w kapitale zakładowym i w głosach na zgromadzeniu wspólników spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. wynosi 99,9988%,

6) dotyczące zmian w Grupie Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o. (do 10 maja br. występującej pod nazwą Grupa Kapitałowa PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.)

W I półroczu 2011 roku Grupa Kapitałowa Qualia Development Sp. z o.o. prowadziła działania związane realizacją nowej koncepcji prowadzenia działalności deweloperskiej w strukturze holdingowej, w której spółka Qualia Development Sp. z o.o. zarządza Grupą i pełni funkcję komandytariusza w spółkach komandytowych utworzonych w ramach Grupy, spółka Qualia Sp. z o.o. pełni funkcję komplementariusza, projekty inwestycyjne są realizowane przez spółki komandytowe.

W ramach ww. działań:

- została utworzona spółka Qualia Sp. z o.o. (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 25 lutego 2011 roku).

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 5 tysięcy złotych i dzieli się na 100 udziałów o wartości nominalnej 50 złotych każdy. Udziały w Spółce o wartości nominalnej 4 950 złotych w dniu utworzenia Spółki objęła Qualia Development Sp. z o.o. – spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA a 1 udział o wartości nominalnej 50 złotych objęła spółka Qualia – Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. – spółka zależna od Qualia Development Sp. z o.o.

Od dnia 28 kwietnia 2011 roku jedynym udziałowcem Spółki jest Qualia Development Sp. z o.o., która odkupiła 1 udział za cenę równą wartości nominalnej udziału.

- została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Sopot Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 11 marca 2011 roku).

Wspólnikami Spółki są: Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tysiąc złotych) oraz Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu i sumy komandytovej: 4 700 tysięcy złotych podwyższona z 1 tysiąca złotych uchwałą wspólników w dniu 31 marca 2011 roku).

Przedmiotem działalności spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Sopot Spółka komandytowa jest przygotowanie i realizacja projektu inwestycyjnego w Sopocie przy ul. Bohaterów Monte Cassino.

- spółka Qualia Sp. z o.o. w dniu 6 kwietnia 2011 roku odkupiła od PKO Banku Polskiego SA 1 udział w spółce PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o. za cenę 21,4 tysiąca złotych,
- spółka Qualia Sp. z o.o. w dniu 6 kwietnia 2011 roku odkupiła od PKO Banku Polskiego SA 1 udział w spółce PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o. za cenę 0,8 tysiąca złotych.

W I półroczu 2011 roku zmianie uległy nazwy następujących spółek:

- spółka PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. zmieniła nazwę na Qualia Development Sp. z o.o.; zmiana została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 11 maja 2011 roku,
- spółka PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o. zmieniła nazwę Sarnia Dolina Sp. z o.o.; zmiana została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 29 czerwca 2011 roku,
- spółka PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. zmieniła nazwę Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.; zmiana została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 30 czerwca 2011 roku.

W I półroczu 2011 roku dokonano następujących dopłat do spółek Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.:

- PKO Bank Polski SA wniósł dopłaty do spółki Qualia Development Sp. z o.o. w łącznej wysokości 11 140 tysięcy złotych (w tym: 25 marca: 5 340 tysięcy złotych i 1 czerwca: 5 800 tysięcy złotych),
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłatę do spółki Qualia Sp. z o.o. w wysokości 25 tysięcy złotych.

21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne	30.06.2011	31.12.2010
Oprogramowanie	1 409 286	1 248 339
Inne, w tym nakłady	99 453	279 928
Razem	1 508 739	1 528 267

Rzeczowe aktywa trwałe	30.06.2011	31.12.2010
Grunty i budynki	1 401 575	1 422 122
Maszyny i urządzenia	494 217	502 731
Środki trwałe w budowie	54 158	65 592
Środki transportu	925	1 036
Nieruchomości inwestycyjne	254	259
Inne	76 265	85 400
Razem	2 027 394	2 077 140

22. Zobowiązania wobec banków

	30.06.2011	31.12.2010
Depozyty banków	2 035 678	1 027 502
Otrzymane kredyty i pożyczki	3 128 376	2 999 116
Rachunki bieżące	27 970	43 901
Inne depozyty z rynku pieniężnego	132 245	93 662
Razem	5 324 269	4 164 181

23. Zobowiązania wobec klientów

	30.06.2011	31.12.2010
Zobowiązania wobec ludności	96 086 862	94 347 108
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	48 706 784	46 308 729
Depozyty terminowe	47 032 614	47 744 721
Inne depozyty z rynku pieniężnego	347 464	293 658
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	41 059 383	34 895 145
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	11 045 693	11 139 468
Depozyty terminowe	24 868 066	18 735 277
Otrzymane kredyty i pożyczki*	5 145 624	5 020 400
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	4 406 542	6 046 802
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	2 441 354	2 689 361
Depozyty terminowe	1 953 507	3 349 821
Inne depozyty z rynku pieniężnego	11 681	7 620
Razem	141 552 787	135 289 055

*W pozycji „otrzymane kredyty i pożyczki” ujęto otrzymaną pożyczkę w kwocie 800 000 tysięcy euro od PKO Finance AB, spółki zależnej Banku, jako środki pozyskane w drodze emisji euroobligacji.

24. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

	30.06.2011	31.12.2010
Zobowiązania z tytułu emisji		
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	43 415	-
Bankowe papiery wartościowe wyemitowane przez PKO Bank Polski SA	43 415	-
Razem	43 415	-
	30.06.2011	31.12.2010
Zobowiązania z tytułu emisji o okresie spłaty:		
od 1 roku do 5 lat	43 415	-
Razem	43 415	-

W pierwszym półroczu 2011 roku Bank wyemitował bankowe papiery wartościowe o wartości nominalnej 44 482 tysięcy złotych, klasyfikowane jako zobowiązania desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zgodnie z MSR 39.9. W pierwszym półroczu 2011 roku zostały umorzone bankowe papiery wartościowe w kwocie 119 tysięcy złotych w kwocie nominalnej.

25. Pozostałe zobowiązania

	30.06.2011	31.12.2010
Koszty do zapłacenia	304 350	236 504
Przychody pobierane z góry	284 977	312 480
Inne zobowiązania, w tym:	3 860 539	1 238 615
zadeklarowana dywidenda	2 475 000	-
Razem	4 449 866	1 787 599

26. Rezerwy

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2011 roku, w tym:	6 311	410 723	216 137	81 267	714 438
Rezerwa krótkoterminowa	6 311	29 537	81 965	81 267	199 080
Rezerwa długoterminowa	-	381 186	134 172	-	515 358
Utworzenie rezerw	-	-	91 797	4 318	96 115
Wykorzystanie rezerw	-	-	-	(33 752)	(33 752)
Rozwiązanie rezerw	-	-	(83 091)	-	(83 091)
Stan na dzień 30 czerwca 2011 roku, w tym:	6 311	410 723	224 843	51 833	693 710
Rezerwa krótkoterminowa	6 311	29 537	224 843	51 833	312 524
Rezerwa długoterminowa	-	381 186	-	-	381 186

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 36 395 tysięcy złotych oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 10 866 tysięcy złotych.

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2010 roku, w tym:	6 841	367 291	110 642	113 852	598 626
Rezerwa krótkoterminowa	6 841	27 277	110 642	113 852	258 612
Rezerwa długoterminowa	-	340 014	-	-	340 014
Utworzenie rezerw	-	-	122 644	3 388	126 032
Wykorzystanie rezerw	-	-	-	(55 111)	(55 111)
Rozwiązanie rezerw	-	-	(72 840)	-	(72 840)
Stan na dzień 30 czerwca 2010 roku, w tym:	6 841	367 291	160 446	62 129	596 707
Rezerwa krótkoterminowa	6 841	27 277	105 532	62 129	201 779
Rezerwa długoterminowa	-	340 014	54 914	-	394 928

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 48 630 tysięcy złotych oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 10 696 tysięcy złotych.

Rezerwy na sprawy sporne utworzone zostały w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

POZOSTAŁE NOTY

27. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe

Programy subemisji

Na dzień 30 czerwca 2011 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	500 000	31.10.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	399 500	31.07.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	155 000	31.12.2024	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	150 000	02.01.2012	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	74 900	30.12.2015	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka F	obligacje korporacyjne	13 000	31.12.2018	Umowa Emisji Obligacji*
Podmiot A	obligacje komunalne	2 000	31.12.2025	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		1 294 400		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	304 000	31.07.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	200 000	02.01.2012	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	155 000	31.12.2024	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	74 900	30.12.2015	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	13 000	31.12.2018	Umowa Emisji Obligacji*
Podmiot A	obligacje komunalne	4 000	31.12.2025	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		750 900		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i niezajmujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Zobowiązania umowne

Na dzień 30 czerwca 2011 roku Bank nie posiadał zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych (na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość zobowiązań wynosiła 1 100 tysięcy złotych).

Udzielone zobowiązania finansowe

	30.06.2011	31.12.2010
Podmioty finansowe	1 876 501	1 139 573
Podmioty niefinansowe	27 375 967	27 790 351
Podmioty budżetowe	1 441 855	1 005 614
Razem	30 694 323	29 935 538
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	6 806 166	7 001 338

Udzielone zobowiązania finansowe zostały wykazane w wartościach nominalnych.

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

	30.06.2011	31.12.2010
Podmioty finansowe	1 771 495	2 504 479
Podmioty niefinansowe	8 431 468	5 494 578
Podmioty budżetowe	448 366	253 771
Razem	10 651 329	8 252 828

W pierwszym półroczu 2011 roku miały miejsce istotne zmiany zobowiązań pozabilansowych udzielonych w odniesieniu do trzech podmiotów: z tytułu gwarantowania emisji obligacji korporacyjnych – spadek na kwotę 1 000 000 tysięcy złotych oraz wzrost na kwotę 350 000 tysięcy złotych oraz z tytułu akredytywy – wzrost na kwotę 2 300 000 tysięcy złotych. Pozostałe zmiany wynikały z bieżącej działalności operacyjnej Banku.

Pozabilansowe zobowiązania otrzymane

	30.06.2011	31.12.2010
Finansowe	548 861	395 625
Gwarancyjne	2 129 490	2 231 427
Razem	2 678 351	2 627 052

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe zostały wykazane w wartościach nominalnych.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank nie posiadał aktywów obciążonych zastawem zabezpieczającym.

28. Sprawy sporne

Według stanu na dzień 30 czerwca 2011 roku, łączna wartość postępowań sądowych, w których Bank jest pozwany wynosiła 355 873 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku 308 304 tysiące złotych), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Banku wynosiła 92 370 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 60 207 tysięcy złotych).

Poniżej przedstawiono opis najistotniejszych spraw spornych PKO Banku Polskiego SA:

a) Postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. Dnia 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty interchange za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na PKO Bank Polski SA karę pieniężną w kwocie 16 597 tysięcy złotych. Szczegółowo kwestia ta opisana została w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok 2010. W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 roku nie został wyznaczony termin rozprawy. Na dzień 30 czerwca 2011 roku Bank posiadał zobowiązanie na powyższą kwotę.

W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 12 grudnia 2008 roku o nałożeniu na PKO Bank Polski SA kary pieniężnej za wprowadzenie w błąd konsumentów w trakcie kampanii reklamowej lokaty terminowej „Max Lokata”, Bank na dzień 31 grudnia 2008 roku utworzył rezerwę w wysokości 5 712 tysięcy złotych. W dniu 9 lutego 2011 roku zapadł wyrok w II instancji, w którym Sąd Apelacyjny oddalił apelację Banku od wyroku Sądu I instancji (Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów), oddalającego odwołanie Banku od decyzji Prezesa UOKiK z dnia 12 grudnia 2008 roku co oznacza, że Bank był zobowiązany wykonać obowiązki nałożone na niego decyzją Prezesa UOKiK z dnia 12 grudnia 2008 roku w terminach określonych w tej decyzji. W dniu 2 marca 2011 roku PKO Bank Polski SA zapłacił karę pieniężną w wysokości 5 712 tysięcy złotych.

b) Roszczenia reprivatyzacyjne w stosunku do nieruchomości posiadanych przez Bank

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego toczą się cztery postępowania administracyjne o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych wydanych przez organy administracji publicznej, a dotyczących nieruchomości posiadanych przez Bank, które to postępowania, w przypadku ich negatywnego dla Banku rozstrzygnięcia skutkować mogą zgłoszeniem roszczeń reprivatyzacyjnych. Zważywszy na aktualny stan przedmiotowych postępowań dotyczących stwierdzenia nieważności decyzji i orzeczeń organów administracji publicznej, nie jest obecnie możliwe określenie ich ewentualnych negatywnych skutków finansowych dla Banku. Ponadto w odniesieniu do dwóch nieruchomości Banku zostały zgłoszone roszczenia przez byłych właścicieli (toczą się postępowania sądowe). Do dnia 30 czerwca 2011 roku nie nastąpiły dalsze zmiany w przedmiotowej sprawie.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych roszczeń wobec Banku z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

29. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz środki pieniężne na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia.

	30.06.2011	31.12.2010	30.06.2010
Kasa, środki w Banku Centralnym	7 571 825	6 112 562	4 839 343
Bieżące należności od instytucji finansowych	2 096 216	2 087 435	2 652 626
Razem	9 668 041	8 199 997	7 491 969

Przepływy pieniężne z tytułu odsetek i dywidend otrzymanych i wypłaconych

Przychody z tytułu odsetek - otrzymane	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Odsetki otrzymane z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	3 775 849	3 303 877
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	297 225	250 911
Odsetki otrzymane z tytułu lokat	104 026	81 946
Odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych	174 084	221 800
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	45 077	74 043
Pozostałe odsetki otrzymane (głównie z tytułu rachunków bieżących, zrealizowanych gwarancji, skupionych wierzytelności, korekt odsetek lat ubiegłych oraz odsetek od pozostałych należności sektora finansowego)	670 809	1 843 067
Przychody z tytułu odsetek - otrzymane - razem	5 067 070	5 775 644

Przychody z tytułu dywidend - otrzymane	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Dywidendy otrzymane od jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	48 312	75 231
Dywidendy otrzymane od pozostałych podmiotów	1 439	1 527
Przychody z tytułu dywidend - otrzymane - razem	49 751	76 758

Koszty z tytułu odsetek - zapłacone	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Odsetki zapłacone z tytułu depozytów	(1 328 907)	(2 041 670)
Odsetki zapłacone z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	(22 101)	(20 549)
Odsetki zapłacone z tytułu emisji papierów dłużnych	(40 424)	(42 445)
Pozostałe odsetki zapłacone (głównie z tytułu premii od dłużnych papierów wartościowych, odsetki od zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych, odsetki od rachunków bieżących środków funduszy specjalnego przeznaczenia)	(550 020)	(926 251)
Razem	(1 941 452)	(3 030 915)

30. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązаныmi

Skarb Państwa jest jednostką sprawującą kontrolę nad Bankiem jako podmiot posiadający 40,99% udziału w kapitale podstawowym Banku. Szczegółowo akcjonariat Banku został opisany w Nocie 1 „Informacje ogólne” niniejszego sprawozdania.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2003 roku; Nr 119, poz. 1115, z późn. zm.), PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Przychody memoriałowe z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	79 551	87 848
Przychody otrzymane kasowo z tytułu z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	34 921	53 013
Różnica pomiędzy przychodami memoriałowymi a kasowymi - pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.	44 630	34 835

W dniu 29 listopada 2000 roku przyjęto ustawę o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 122, poz. 1310 z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku. Objęcie poręczeniami Skarbu Państwa należności wynikających z kredytów mieszkaniowych „starego” portfela spowodowało neutralizację ryzyka niespłacalności tych kredytów. Wykonanie przez Skarb Państwa umów poręczenia następuje w przypadku niedokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytów w terminach wynikających z umowy kredytowej. Odpowiedzialność Skarbu Państwa ma charakter posiłkowy i skutkuje wówczas, gdy egzekwowanie niespłaconej części kredytów i odsetek, które Bank ma obowiązek podjąć, zanim wystąpi z roszczeniem do Skarbu Państwa, okaże się nieskuteczne. Powyższa ustawa obejmuje poręczeniem 90% pozostałych do spłaty kwot kredytów zaciągniętych, a jeszcze niespłaconych przez spółdzielnie mieszkaniowe. W wyniku wykonania obowiązków poręczyciela Skarb Państwa, zgodnie z instytucją poręczenia, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (Banku) i staje się tym samym wierzycielem w stosunku do kredytobiorcy.

PKO Bank Polski SA prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu otrzymuje prowizje.

	01.01.- 30.06.2011	01.01.- 30.06.2010
Przychody z tytułu prowizji	2 468	3 716

Od 1 stycznia 1996 roku Bank został generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z czego otrzymuje prowizje od Budżetu Państwa.

	01.01.- 30.06.2011	01.01.- 30.06.2010
Przychody z tytułu prowizji	10 618	13 665

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku pomiędzy Ministrem Finansów a PKO Bankiem Polskim SA. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji.

	01.01.- 30.06.2011	01.01.- 30.06.2010
Przychody z tytułu prowizji	14 322	16 354

Istotne transakcje PKO Banku Polskiego SA z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od rynkowych.

Podmiot	30.06.2011						31.12.2010					
	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek
Podmiot 1	430 403	-	150 668	2 525	412	(218)	349 633	-	260 851	5 067	639	(15)
Podmiot 2	211 710	54 059	262 376	6 471	1 859	(616)	154 846	128 924	407 670	19 133	883	(2 222)
Podmiot 3	145 392	259 702	-	-	-	-	195 894	-	2 428	-	-	-
Podmiot 4	115 910	-	9 997	2 777	289	-	91 040	-	8 002	3 518	270	(2)
Podmiot 5	60 383	19 836	155 000	1 418	7	(392)	66 421	38 943	155 000	3 219	9	(137)
Podmiot 6	54 276	10 561	95 724	1 884	406	(504)	60 246	28 101	89 754	2 699	355	(766)
Podmiot 7	46 680	10 000	50 000	-	-	-	58 340	6 827	50 000	-	-	-
Podmiot 8	39 866	-	-	179	3	(6)	39 603	-	-	353	5	(7)
Podmiot 9	30 909	5 173	51 081	1 710	20	(20)	57 438	-	24 562	4 366	38	(381)
Podmiot 10	29 527	-	-	752	4	(56)	34 011	-	-	1 812	6	(81)
Podmiot 11	27 306	120 000	-	906	7	(5 279)	36 409	65 092	-	2 407	10	(1 498)
Podmiot 12	22 800	6 033	-	640	30	(1)	23 620	-	580	1 484	29	(176)
Podmiot 13	21 376	-	3 176	678	33	-	23 790	-	3 601	1 424	72	-
Podmiot 14	13 181	-	-	391	-	-	15 182	-	-	592	-	-
Podmiot 15	10 978	-	1 022	169	27	(56)	11 596	-	405	-	-	(40)
Pozostałe istotne zaangażowania	85 509	1 280 870	2 908 320	8 064	2 355	(30 519)	201 180	1 611 577	3 511 500	46 235	6 146	(80 004)
Razem	1 346 206	1 766 234	3 687 364	28 564	5 452	(37 667)	1 419 249	1 879 464	4 514 353	92 309	8 462	(85 329)

Na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2010 na powyższe należności nie zostały utworzone istotne odpisy z tytułu utraty wartości.

31. Transakcje z jednostkami powiązаныmi kapitałowo

Wszystkie opisane poniżej transakcje z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do dziesięciu lat.

30 czerwca 2011 roku

Podmiot	Rodzaj powiązania	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Jednostka zależna	-	-	665	2	2	7	7	7 000
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Jednostka zależna	53 994	29 865	30 257	3 413	2 747	6 459	1 062	747 971
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Jednostka zależna	23 599	-	32 186	6 600	6 411	23 359	23 144	2 500
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	Jednostka zależna	-	-	6 180	1 146	1 146	21 434	376	-
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka zależna	8 053	-	1 860	1	1	53	53	-
Inteligo Financial Services SA	Jednostka zależna	26 459	-	125 266	869	847	25 740	2 367	-
KREDOBANK SA	Jednostka zależna	217 195	204 874	3 900	3 326	3 326	-	-	345 852
PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	Jednostka zależna	-	-	2 249	1 396	1 307	82	82	-
PKO Finance AB	Jednostka zależna	-	-	3 267 638	-	-	58 839	58 720	-
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Jednostka zależna	16 257	-	5 607	94 467	94 339	142	142	467
Qualia Development Sp. z o.o. *	Jednostka zależna	124 450	-	2 540	36	28	23	23	2 401
Bankowy Leasing Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	1 211 004	1 210 972	96	28 710	28 665	29	1	171 910
BFL Nieruchomości Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	341 010	341 010	1 359	8 710	8 710	10	10	6 943
Fort Mokotów Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	5 874	1	1	116	116	-
PKO BP Faktoring SA	Jednostka pośrednio zależna	129 455	129 455	1 606	3 066	3 066	-	-	120 545
PKO BP Finat Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	5 586	3	3	95	76	-
PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	127 040	127 040	8 832	4 220	4 220	108	108	-
PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	132 088	132 088	31 771	4 294	4 294	234	234	67 912
Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.**	Jednostka pośrednio zależna	26 136	26 136	618	685	685	-	-	42 531
Qualia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp.k.***	Jednostka pośrednio zależna	-	-	5	-	-	-	-	-
Qualia Sp. z o.o.****	Jednostka pośrednio zależna	-	-	5	-	-	-	-	-
Sarnia Dolina Sp. z o.o.*****	Jednostka pośrednio zależna	15 625	15 625	5	437	437	-	-	50 000
UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	-	-	-	-	-	-
CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	-	-	183	5	5	-	-	-
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	30 681	30 681	21 529	443	443	292	292	-
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	4 801	3	3	56	56	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	120	3	3	-	-	-
Promenada Sopotcka Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	44 041	44 041	912	696	696	-	-	-
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	210 913	210 913	1 586	3 416	3 416	24	24	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	Jednostka stowarzyszona	-	-	60	306	-	1 310	-	-
Bank Pocztowy SA	Jednostka stowarzyszona	-	-	17	16	16	438	-	1 374
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Jednostka stowarzyszona przeznaczona do sprzedaży	8 599	8 599	1 901	211	211	14	14	2 976
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Jednostka stowarzyszona	-	-	7 060	-	-	283	283	-
RAZEM		2 746 599	2 511 299	3 572 274	166 481	165 028	139 147	87 190	1 570 382

* Poprzednia nazwa - PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.

** Poprzednia nazwa - PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.

*** Spółka zarejestrowana w KRS w dniu 11 marca 2011 roku

**** Spółka zarejestrowana w KRS w dniu 25 lutego 2011 roku

***** Poprzednia nazwa - PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o.

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku

(w tysiącach złotych)

31 grudnia 2010 roku

Podmiot	Rodzaj powiązania	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Jednostka zależna	3 000	-	4 175	4	4	108	108	7 000
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Jednostka zależna	50 467	41 652	26 882	8 496	5 855	10 799	272	807 665
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Jednostka zależna	864	-	27 342	5 110	5 110	37 908	37 907	2 500
Centrum Finansowe Puławskie Sp. z o.o.	Jednostka zależna	64 940	64 810	28 744	2 935	2 935	43 802	891	-
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka zależna	8 053	-	3 591	1	1	108	108	-
Inteligo Financial Services SA	Jednostka zależna	7 822	-	120 044	1 741	22	50 838	4 512	-
KREDOBANK SA	Jednostka zależna	247 819	130 096	25	9 827	9 827	-	-	489 427
PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	Jednostka zależna	121	-	234	3 317	3 195	400	400	-
PKO Finanse AB	Jednostka zależna	-	-	3 188 019	-	-	22 892	22 664	-
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Jednostka zależna	15 557	-	3 686	162 142	161 752	248	248	467
Qualia Development Sp. z o.o. *	Jednostka zależna	113 310	-	1 509	9	9	638	203	1 500
Bankowy Leasing Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	946 242	946 169	230	35 654	35 442	6	6	126 889
BFL Nieruchomości Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	307 305	307 305	1 501	13 210	13 210	15	15	5 071
Fort Mokotów Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	6 293	1	1	211	211	-
PKO BP Faktoring SA	Jednostka pośrednio zależna	92 542	92 542	1 196	3 911	3 911	-	-	157 476
PKO BP Finat Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	5 856	7	7	168	168	-
PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	132 016	131 500	14 802	8 090	8 090	298	298	-
PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	132 088	132 088	20 020	9 168	9 168	120	120	67 912
Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.**	Jednostka pośrednio zależna	13 909	13 909	89	1 461	1 461	-	-	54 759
Sarnia Dolina Sp. z o.o.***	Jednostka pośrednio zależna	15 260	15 260	149	828	828	-	-	50 000
WIŚŁOK Inwestycje Sp. z o.o.****	Jednostka pośrednio zależna	-	-	-	337	337	-	-	-
CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	-	-	2 478	9	9	59	59	-
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	30 799	30 799	22 285	753	752	558	557	-
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	4 765	6	6	93	93	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	66	6	6	-	-	-
Promenada Sopocka Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	43 805	43 805	691	1 165	1 165	-	-	-
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	209 785	209 785	4 049	5 617	5 617	60	60	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	Jednostka stowarzyszona	61	-	87	628	-	2 425	-	-
Bank Pocztowy SA	Jednostka stowarzyszona	-	-	105	146	131	1 962	419	1 330
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Jednostka stowarzyszona przeznaczona do sprzedaży	5 824	5 824	538	74	74	9	9	8 375
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Jednostka stowarzyszona	-	-	16 178	1	1	152	141	-
RAZEM		2 441 589	2 165 544	3 505 629	274 654	268 926	173 877	69 469	1 780 371

* Poprzednia nazwa - PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.

** Poprzednia nazwa - PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.

*** Poprzednia nazwa - PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o.

**** Udziały w spółce zbyte w dniu 26 lutego 2010 roku

32. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA

a) krótkoterminowe świadczenia pracownicze *

Wynagrodzenia otrzymane od PKO Banku Polskiego SA

Imię i nazwisko	Stanowisko	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Zarząd Banku			
Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu Banku	1 390	471
Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu	529	-
Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	1 030	424
Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu	1 031	463
Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	1 029	421
Jacek Obłąkowski	Wiceprezes Zarządu	4	-
Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	1 030	461
Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu	980	270
Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu	-	460
Razem świadczenia krótkoterminowe dla członków Zarządu		7 023	2 970
Rada Nadzorcza Banku			
Cezary Banasiński	Przewodniczący Rady Nadzorczej	96	21
Tomasz Zganiacz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	84	21
Mirosław Czekaj	Sekretarz Rady Nadzorczej	72	21
Jan Bossak	Członek Rady Nadzorczej	60	21
Ireneusz Fąfara	Członek Rady Nadzorczej	-	21
Błażej Lepczyński	Członek Rady Nadzorczej	60	21
Piotr Marczak	Członek Rady Nadzorczej	60	-
Alojzy Zbigniew Nowak	Członek Rady Nadzorczej	60	21
Krzysztof Kilian	Członek Rady Nadzorczej	0,5	-
Ewa Miklaszewska	Członek Rady Nadzorczej	0,5	-
Marek Mroczkowski	Członek Rady Nadzorczej	0,5	-
Ryszard Wierzba	Członek Rady Nadzorczej	0,5	-
Razem świadczenia krótkoterminowe dla członków Rady Nadzorczej		494	147
Razem świadczenia krótkoterminowe		7 517	3 117

Wynagrodzenia otrzymane od jednostek powiązanych (innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa)

Nazwisko i imię	Stanowisko	01.01- 30.06.2011	01.01- 30.06.2010
Zarząd Banku			
Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu Banku	8	20
Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	-	19
Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu	-	23
Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	-	16
Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	7	19
Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu	-	19
Razem świadczenia krótkoterminowe		15 **	116 ***

b) świadczenia po okresie zatrudnienia

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2010 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia.

c) pozostałe świadczenia długoterminowe

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2010 roku nie wypłacono świadczeń zaliczanych do pozostałych świadczeń długoterminowych.

* O ile nie wskazano inaczej wynagrodzenie obejmuje wynagrodzenie otrzymane od Banku oraz od jednostek zależnych od Banku.

** Kwota uwzględnia wynagrodzenie otrzymane od jednostek stowarzyszonych w kwocie 15 tysięcy złotych.

*** Kwota uwzględnia wynagrodzenie otrzymane od jednostek stowarzyszonych w kwocie 46 tysięcy złotych.

d) świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2010 roku nie wypłacono świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

e) płatności w formie akcji własnych

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2010 roku nie wypłacono świadczeń w formie płatności akcjami własnymi.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa

	30.06.2011	31.12.2010
Członkowie Zarządu	221	199
Członkowie Rady Nadzorczej Banku	2 400	2 400
Razem	2 621	2 599

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

33. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym

W I półroczu 2011 roku nie dokonano zmian w odniesieniu do wcześniej publikowanych sprawozdań finansowych.

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI

34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem związanym z instrumentami finansowymi

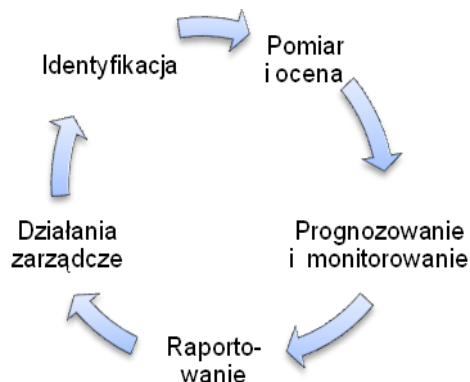
Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w PKO Banku Polskim SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W Banku zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego, które podlegają zarządzaniu: ryzyko kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności, cenowe kapitałowych papierów wartościowych, operacyjne, braku zgodności, biznesowe (w tym ryzyko strategiczne) i reputacji. Szczególnej kontroli podlega także ryzyko transakcji pochodnych, ze względu na specyfikę tych instrumentów.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym w PKO Banku Polskim SA składają się następujące elementy:

- identyfikacja ryzyka – polegająca na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu istotności potencjalnego wpływu tego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku,
- pomiar i ocena ryzyka – pomiar ryzyka obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar, a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- prognozowanie i monitorowanie ryzyka – polegające na sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchylenia realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu Kierownictwa Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- działania zarządcze – polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem obrazuje poniższy schemat:

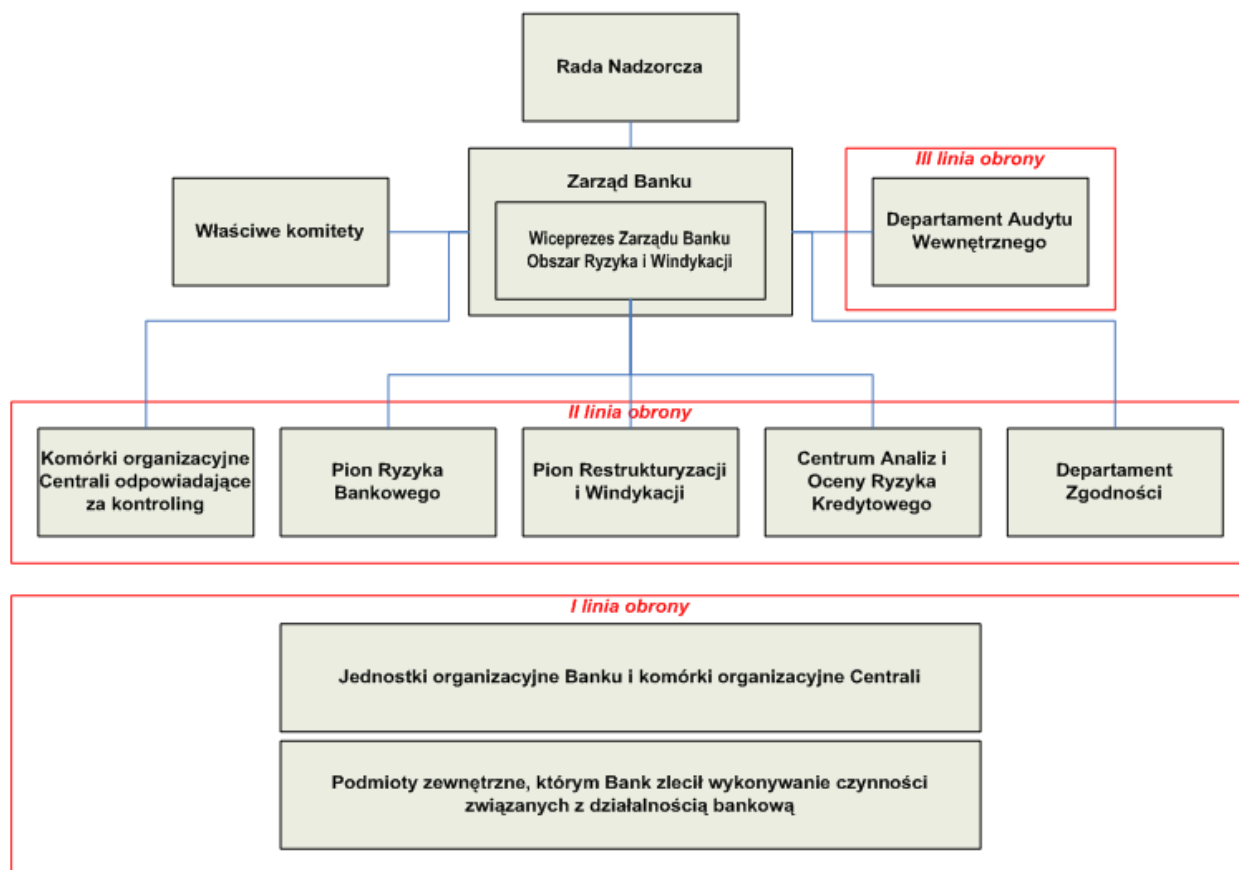
Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- Bank zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka bankowego,
- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka i na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację strategii Banku przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko,
- zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem przedstawiona jest na poniższym schemacie:

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w PKO Banku Polskim SA oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na poziom ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony, którą stanowi kontrola wewnętrzna funkcjonalna zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 2) druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem,
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących płaszczyznach:

- funkcja drugiej linii obrony w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszej linii obrony,
- funkcja trzeciej linii obrony jest niezależna od funkcji pierwszej i drugiej linii obrony,
- funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Prezesowi Zarządu Banku.

Pierwsza linia obrony realizowana jest w jednostkach organizacyjnych Banku, komórkach organizacyjnych Centrali i podmiotach zewnętrznych, którym Bank zlecił wykonywanie czynności związanych z działalnością bankową i dotyczy działalności tych jednostek, komórek i podmiotów, które mogą generować ryzyko. Jednostki i komórki odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontroli, w tym w podmiotach zewnętrznych, o ile nie wdrożono mechanizmów kontrolnych w ramach działań podejmowanych w drugiej linii obrony.

Druuga linia obrony realizowana jest w szczególności w Obszarze Ryzyka i Windykacji, specjalistycznych jednostkach organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za analizy kredytowe, komórce organizacyjnej Centrali zarządzającej ryzykiem braku zgodności (compliance), a także w komórkach organizacyjnych Centrali odpowiadających za kontroling.

Trzecia linia obrony realizowana jest w ramach audytu wewnętrznego, w tym dotyczącego skuteczności systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

Komórki organizacyjne Centrali zgrupowane w ramach Pionu Ryzyka Bankowego, Pionu Restrukturyzacji i Windykacji oraz Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego zarządzają ryzykiem w zakresie przyznanych kompetencji.

Pion Ryzyka Bankowego odpowiada za:

- identyfikację czynników i źródeł ryzyka,
- pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka (ryzyka istotne),
- pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej,
- przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku lub komitetów dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka,
- tworzenie przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- rozwój systemów informatycznych dedykowanych do wspierania zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową.

Pion Restrukturyzacji i Windykacji odpowiada za:

- sprawne odzyskiwanie wierzytelności trudnych klientów oraz zwiększanie efektywności tych działań,
- efektywne wczesne monitorowanie opóźnień w spłacie wierzytelności klientów rynku detalicznego,
- efektywną sprzedaż wierzytelności trudnych i outsourcing realizowanych zadań oraz efektywne zarządzanie majątkiem przejętym w wyniku dochodzenia należności Banku.

Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego odpowiada za ocenę i weryfikację poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny. W związku z wdrożeniem w Banku Rekomendacji T w Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego podejmowane są decyzje kredytowe w odniesieniu do spraw klientów indywidualnych.

Zarządzanie ryzykiem wspierają komitety:

- Komitet Ryzyka („KR”),
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami („KZAP”),
- Komitet Kredytowy Banku („KKB”),
- Komitet Kredytowy Centrali („KKC”),
- Komitet Ryzyka Operacyjnego („KRO”),
- komitety kredytowe działające w regionalnych oddziałach detalicznych i korporacyjnych.

KR:

- monitoruje integralność, adekwatność i efektywność systemu zarządzania ryzykiem bankowym, adekwatność kapitałową i wdrażanie obowiązujących w Banku zasad zarządzania ryzykiem zgodnie ze Strategią Banku oraz
- analizuje i ocenia stosowanie strategicznych limitów ryzyka określonych w Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w PKO Banku Polskim SA.

KR wspiera Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem bankowym przez formułowanie zaleceń i podejmowanie decyzji w sprawie adekwatności kapitałowej i efektywności systemu kontroli ryzyka bankowego.

KZAP podejmuje decyzje w zakresie przyznanych kompetencji oraz wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w zakresie zarządzania portfelowym ryzykiem kredytowym, zarządzania ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem walutowym, ryzykiem płynności oraz zarządzania aktywami i pasywami Banku. Komitetowi temu przewodniczy Prezes Zarządu Banku.

KKB podejmuje decyzje kredytowe w odniesieniu do pojedynczych znaczących wartościowo zaangażowań kredytowych, bądź wydaje rekomendacje w tym zakresie dla Zarządu Banku.

KKC wspiera swoimi rekomendacjami podejmowanie decyzji przez właściwych dyrektorów zarządzających i członków Zarządu Banku, a komitety kredytowe działające w regionach wspierają dyrektorów oddziałów i dyrektorów Regionalnych Oddziałów Korporacyjnych w odniesieniu do spraw o wyższym poziomie ryzyka.

KRO wspiera Zarząd Banku w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez:

- wydawanie rekomendacji m.in. w sprawie akceptacji przez Zarząd Banku poziomu tolerancji na ryzyko operacyjne, limitów na ryzyko operacyjne zastrzeżonych do kompetencji Zarządu Banku, definicji testów warunków skrajnych ryzyka operacyjnego oraz innych działań związanych z systemowym zarządzaniem ryzykiem operacyjnym,
- podejmowanie decyzji w zakresie wartości progowych i krytycznych kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), limitów na ryzyko operacyjne zastrzeżonych do kompetencji KRO, wartości kluczowych parametrów wykorzystywanych do wyliczania wartości zagrożonej na ryzyko operacyjne oraz zastosowania indywidualnego podejścia do wartości odstających.

Priorytetem PKO Banku Polskiego SA jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnych źródeł finansowania, które warunkują wzrost portfela kredytowego.

34.1. Identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka

Istotność poszczególnych rodzajów ryzyka ustalana jest na poziomie Banku. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są trzy typy rodzajów ryzyka:

- z góry uznawane za istotne – podlegające aktywnemu zarządzaniu,
- potencjalnie istotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności,
- inne niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka (nieistotne i niemonitorowane).

W oparciu o informacje ilościowe i jakościowe, cyklicznie dokonywana jest w Banku ocena istotności poszczególnych rodzajów ryzyka. Wynikiem oceny jest przypisanie danemu rodzajowi ryzyka poziomu istotne/nieistotne. Monitoring dokonywany jest w szczególności w przypadku istotnej zmiany zakresu lub profilu działalności Banku.

34.2. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wiarygodności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank kieruje się następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie kredytu i cyklicznie w ramach monitorowania z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,
- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- ryzyko kredytowe jest zdywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia prawne, marże kredytowe pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami

metod ratingów wewnętrznych (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

34.2.1. Pomiar ryzyka kredytowego

Metody pomiaru ryzyka kredytowego

W celu określenia poziomu ryzyka kredytowego oraz opłacalności portfeli kredytowych Bank wykorzystuje różne metody pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD),
- oczekiwaną stratę kredytową (EL),
- wartość zagrożoną ryzykiem kredytowym (CVaR),
- miary efektywności metodologii scoringowych (Accuracy Ratio),
- udział i strukturę kredytów zagrożonych (wg MSR),
- wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych (wg MSR) odpisami aktualizacyjnymi z tytułu utraty wartości (coverage ratio),
- koszt ryzyka.

PKO Bank Polski SA systematycznie rozwija zakres wykorzystywanych mierników ryzyka kredytowego z uwzględnieniem wymagań metody ratingów wewnętrznych (IRB), jak również rozszerza zakres stosowania miar ryzyka w celu pełnego pokrycia portfela kredytowego Banku tymi metodami.

Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie produktów, ustalanie optymalnej wysokości punktów odliczenia oraz wyznaczanie stawek odpisów z tytułu utraty wartości.

Bank przeprowadza analizy oraz testy warunków skrajnych dotyczące wpływu potencjalnych zmian w otoczeniu makroekonomicznym na jakość portfela kredytowego Banku a wyniki prezentuje w raportach dla Kierownictwa Banku. Powyższe informacje umożliwiają identyfikowanie i podejmowanie działań ograniczających negatywne skutki wpływu niekorzystnych sytuacji rynkowych na wynik Banku.

Ocena ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych jest dokonywana w Banku z wykorzystaniem metod scoringowych i ratingowych, które są tworzone, rozwijane i nadzorowane przez Pion Ryzyka Bankowego. Funkcjonowanie tych metod wspierają specjalistyczne aplikacje informatyczne. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Banku, których głównym celem jest zapewnienie jednolitej i obiektywnej oceny ryzyka kredytowego w procesie kredytowania.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są ratingi: klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest rating łączny. Od 1 września 2010 roku w Banku funkcjonuje scoringowa metoda oceny ryzyka kredytowego klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw wraz z dedykowaną aplikacją informatyczną. Metoda ta jest dostępna obok metody ratingowej. Jej wdrożenie spowodowało skrócenie czasu oceny wniosków kredytowych oraz zwiększenie efektywności zarządzania ryzykiem kredytowym.

Informacja o ocenach ratingowych i scoringowych jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, przy ustalaniu warunków aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

W celu skrócenia czasu reakcji na zaobserwowane sygnały ostrzegawcze sygnalizujące wzrost poziomu ryzyka kredytowego, od sierpnia 2010 roku w Banku działa aplikacja informatyczna SWO (System Wczesnego Ostrzegania). W czerwcu 2011 w ramach drugiego etapu rozwoju SWO zrealizowany został pilotaż funkcjonalności automatycznej identyfikacji niekorzystnych zjawisk.

W I półroczu 2011 roku Bank uwzględnił w systemie ratingowym identyfikację zdarzeń oznaczających niewykonanie zobowiązań, uzyskując spójność pomiędzy systemem ratingowym a systemem identyfikacji indywidualnych przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych. Rozszerzono również skalę ratingową:

wprowadzono w miejsce 8 klas ratingowych 10 klas ratingowych, przy jednoczesnym uznaniu, iż ekspozycjom kredytowym dotychczas zaklasyfikowanym do klasy ratingowej „G” (ze względu na niski poziom prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań) nie przypisuje się automatycznie przesłanki indywidualnej utraty wartości. Ponadto, utrzymano co do zasady warunki określające dostępność finansowania.

34.2.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka kredytowego

Ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe

Należności od banków	Zaangażowanie	
	30.06.2011	31.12.2010
Należności z rozpoznaną utratą wartości	36 734	42 720
w tym oceniane metodą zindywidualizowaną	36 257	42 250
Należności bez rozpoznaney utraty wartości	2 277 618	2 369 089
nieprzeterminowane	2 277 618	2 368 738
przeterminowane	-	351
do 4 dni przeterminowania	-	351
Razem brutto	2 314 352	2 411 809
Odpisy z tytułu utraty wartości	(29 050)	(32 570)
Razem według wartości bilansowej (netto)	2 285 302	2 379 239

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zaangażowanie	
	30.06.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	9 571 985	9 490 018
w tym oceniane metodą zindywidualizowaną	4 140 269	4 686 388
Kredyty i pożyczki bez rozpoznaney utraty wartości	129 380 555	123 708 595
nieprzeterminowane	123 837 164	119 904 124
przeterminowane	5 543 391	3 804 471
do 4 dni przeterminowania	3 090 336	2 025 979
powyżej 4 dni przeterminowania	2 453 055	1 778 492
Razem brutto	138 952 540	133 198 613
Odpisy z tytułu utraty wartości	(4 783 283)	(4 265 484)
Razem według wartości bilansowej (netto)	134 169 257	128 933 129

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	Zaangażowanie	
	30.06.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe z rozpoznaną utratą wartości	13 045	13 045
w tym oceniane metodą zindywidualizowaną	13 045	13 045
Dłużne papiery wartościowe bez rozpoznaney utraty wartości	10 661 285	9 804 907
nieprzeterminowane	10 661 285	9 804 907
Razem brutto	10 674 330	9 817 952
Odpisy z tytułu utraty wartości	(13 045)	(13 045)
Razem według wartości bilansowej (netto)	10 661 285	9 804 907

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe Banku na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	30.06.2011	31.12.2010
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	5 225 439	3 782 717
Należności od banków	2 285 302	2 379 239
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - dłużne papiery wartościowe	1 605 666	1 491 053
Pochodne instrumenty finansowe	1 695 702	1 719 764
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - dłużne papiery wartościowe	12 331 438	10 758 331
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	134 169 257	128 933 129
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	10 661 285	9 804 907
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	449 073	289 587
Razem	168 423 162	159 158 727
Pozycje pozabilansowe	30.06.2011	31.12.2010
Udzielone zobowiązania nieodwołalne	6 806 166	7 001 338
Udzielone gwarancje	4 370 474	5 048 902
Udzielone akredytywy	2 706 287	229 946
Gwarancje emisji	3 574 568	2 973 980
Razem	17 457 495	15 254 166

Aktywa finansowe wyceniane metodą zindywidualizowaną, wobec których wykazano indywidualną utratę wartości według wartości bilansowej brutto

	30.06.2011	31.12.2010
Należności od banków	36 257	42 250
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 140 269	4 686 388
sektor niefinansowy	4 132 734	4 678 866
kredyty konsumpcyjne	75 010	88 303
kredyty mieszkaniowe	873 414	764 065
kredyty gospodarcze	3 184 310	3 826 498
sektor budżetowy	7 535	7 522
kredyty gospodarcze	7 535	7 522
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 045	13 045
emitowane przez podmioty niefinansowe	13 045	13 045
Razem	4 189 571	4 741 683

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

PKO Bank Polski SA dokonuje miesięcznego przeglądu ekspozycji kredytowych w celu zidentyfikowania ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz utworzenia odpisów lub rezerw. Na proces ustalania odpisów i rezerw składają się następujące etapy:

- rozpoznanie przesłanek utraty wartości i zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania tych przesłanek,
- rejestrowanie w systemach informatycznych Banku zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych,
- ustalenie metody pomiaru utraty wartości,
- dokonanie pomiaru utraty wartości i ustalenie odpisu lub rezerwy,
- weryfikacja i agregacja wyników pomiaru utraty wartości,
- ewidencja wyników pomiaru utraty wartości.

Metoda ustalania wysokości odpisów uzależniona jest od rodzaju rozpoznanych przesłanek utraty wartości oraz indywidualnego znaczenia ekspozycji kredytowej. Zdarzeniami uznawanymi za przesłanki indywidualnej utraty wartości są w szczególności:

- przeterminowanie kredytu o co najmniej 3 miesiące,
- znaczące pogorszenie ratingu wewnętrznego klienta,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności (przesłanka rozpoznawana jest, gdy udzielone klientowi udogodnienia wymuszone są względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z jego trudności finansowych).

Przy określaniu okresu przeterminowania kredytu uwzględniane są kwoty niespłaconych w terminie odsetek lub rat kapitałowych przekraczające ustalone wartości progowe.

W PKO Banku Polskim SA stosowane są trzy metody oszacowania utraty wartości:

- metoda zindywidualizowana, stosowana dla kredytów indywidualnie znaczących, spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości lub wymagających indywidualnej oceny ze względu na specyfikę transakcji, z której wynikają oraz zdarzeń warunkujących spłatę ekspozycji,
- metoda portfelowa, stosowana dla kredytów nieznaczących indywidualnie, dla których stwierdzono przesłankę indywidualnej utraty wartości,
- metoda grupowa (IBNR), stosowana dla kredytów, w odniesieniu do których nie zidentyfikowano przesłanek indywidualnej utraty wartości, ale stwierdzono możliwość wystąpienia poniesionych ale nie rozpoznanych strat.

Strukturę portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych PKO Banku Polskiego SA prezentuje tabela w Nocie 18 „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

Koncentracja ryzyka kredytowego w Banku

PKO Bank Polski SA definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależna jest od wspólnego czynnika ryzyka. Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- największych podmiotów,
- największych grup kapitałowych,
- branż,
- regionów geograficznych,
- walut,
- ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Koncentracja wobec największych podmiotów

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 tej ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub jednostek powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest podmiotem powiązany z Bankiem lub 25% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z Bankiem.

Ponadto ustawodawca w Art. 71 ust. 2 określił, że zaangażowanie Banku w transakcje z podmiotami, wobec których zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych Banku, nie może łącznie przekroczyć 800% tych funduszy.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku limity koncentracji nie były przekroczone.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wobec pojedynczych zaangażowań był niewielki – największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 19,9% Funduszy własnych Banku (na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiło 9,1%*, 6,5* i 5,4% funduszy własnych Banku).

*zaangażowanie wobec podmiotu wyłączonego spod limitu koncentracji zaangażowania.

Koncentracja wobec największych grup kapitałowych

Największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA w grupę kapitałową kredytobiorców wynosi 2,78% portfela kredytowego Banku.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku poziom ryzyka koncentracji w grupę kapitałową kredytobiorców był niewielki – największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA wyniosła 22,1% funduszy własnych Banku (na dzień 31 grudnia 2010 roku 7,2% funduszy własnych).

Koncentracja wobec segmentów branżowych

W Banku stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

W stosunku do 31 grudnia 2010 roku wzrosło zaangażowanie PKO Banku Polskiego SA w sekcje branżowe o ponad 3,2 miliarda złotych. Łączne zaangażowanie w cztery największe grupy branż „Przetwórstwo przemysłowe”, „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Działalność związana z obsługą nieruchomości” oraz „Budownictwo” wyniosło ok. 68% wartości portfela kredytów objętych analizą branżową.

Koncentracja wobec regionów geograficznych

Portfel kredytowy Banku jest zdyweryfikowany pod względem koncentracji geograficznej.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku największa koncentracja portfela kredytowego Banku występuje w regionie mazowieckim. Ponad połowa portfela kredytowego Banku skupiona jest w czterech regionach: mazowieckim, śląsko-opolskim, wielkopolskim i małopolsko-świętokrzyskim, co jest zbieżne z dominacją tych regionów zarówno pod względem populacji jak i gospodarki Polski.

Koncentracja walutowa ryzyka kredytowego

Na dzień 30 czerwca 2011 roku udział ekspozycji w walutach wymienialnych, innych niż PLN, w całym portfelu PKO Banku Polskiego SA wyniósł 22,4% (na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniósł 22,8%). Największą część zaangażowania walutowego PKO Banku Polskiego SA stanowią ekspozycje w CHF.

Spadek udziału kredytów denominowanych w walutach obcych w 2011 roku jest efektem koncentracji nowej sprzedaży kredytów mieszkaniowych w walucie polskiej.

Inne rodzaje koncentracji

Zgodnie z rekomendacją S i T Komisji Nadzoru Finansowego Bank stosuje wewnętrzne limity dotyczące:

- portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
- portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku limity te nie zostały przekroczone.

34.2.3. Raportowanie ryzyka kredytowego

W Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego, których odbiorcami są m. in.: KZAP, KKB, Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku. Raportowanie ryzyka kredytowego obejmuje w szczególności cykliczne informowanie o wynikach pomiaru ryzyka i skali narażenia na ryzyko portfela kredytowego.

34.2.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka kredytowego

Do podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym stosowanych w Banku należą:

- minimalne warunki transakcji określone dla danego typu transakcji (np. minimalna wartość LTV, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenie),
- reguły określania dostępności do kredytowania, w tym punkty odjęcia – minimalna liczba punktów przyznawanych w wyniku oceny wiarygodności z wykorzystaniem systemu scoringowego (dla klienta indywidualnego), bądź klasa ratingu klienta oraz klasa ratingu łącznego (dla klienta instytucjonalnego), od których można dokonać z klientem transakcji kredytowej,

- limity koncentracji – limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy Prawo bankowe,
- limity branżowe – limity ograniczające poziom ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego,
- limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku – limity określające apetyt na ryzyko kredytowe wynikające między innymi z rekomendacji S i T,
- limity kredytowe określające maksymalne zaangażowanie Banku wobec określonego kontrahenta bądź kraju z tytułu operacji rynku hurtowego oraz limity rozliczeniowe i limity na okres zaangażowania,
- limity kompetencyjne – określają maksymalny poziom uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych wobec klientów Banku, limity zależą przede wszystkim od kwoty zaangażowania kredytowego Banku w stosunku do klienta (lub grupy klientów powiązanych) i okresu transakcji kredytowej; wysokość limitów kompetencyjnych zależy od poziomu podejmowania decyzji kredytowej (w strukturze organizacyjnej Banku),
- minimalne marże kredytowe – marże na ryzyko kredytowe związane z dokonaniem przez Bank określonej transakcji kredytowej z danym klientem instytucjonalnym, przy czym oferowane klientowi oprocentowanie nie może być niższe od stawki referencyjnej powiększonej o marżę na ryzyko kredytowe.

Szczególną rolę w ustanawianiu minimalnych warunków transakcji stanowi polityka zabezpieczeń w zakresie ryzyka kredytowego. Prowadzona przez Bank polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie ryzyka kredytowego, na jakie narażony jest Bank, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń dających możliwie najwyższy poziom odzysku w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych wierzytelności.

Przy przyjmowaniu prawnych zabezpieczeń kredytów Bank stosuje następujące zasady:

- w przypadku znacznych kwotowo kredytów ustanawianych jest kilka rodzajów zabezpieczeń, z uwzględnieniem, jeśli jest to możliwe, łączenia zabezpieczeń osobistych z rzeczowymi,
- preferowane jest przyjmowanie zabezpieczeń płynnych, tj. zabezpieczeń rzeczowych, w stosunku do których istnieje znaczne prawdopodobieństwo szybkiego zaspokojenia się przez Bank, przy uzyskaniu ceny zbliżonej do wartości składników określonych przy przyjmowaniu zabezpieczeń,
- zabezpieczenia narażone na ryzyko znacznych niekorzystnych wahań wartości spełniają rolę pomocniczą,
- w przypadku przyjęcia zabezpieczenia rzeczowego, jako dodatkowe zabezpieczenie przyjmowany jest przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotu tego zabezpieczenia lub umowa ubezpieczenia wystawiona na rzecz Banku,
- skuteczne ustanowienie zabezpieczeń zgodnie z treścią umowy jest warunkiem uruchomienia środków pieniężnych.

Ustanawianie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz rodzaju klienta. Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie rynku mieszkaniowego zabezpieczenie obligatoryjnie ustanawiane jest w postaci hipoteki na nieruchomości. Do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego (w zależności od rodzaju kredytu oraz jego kwoty) stosuje się podwyższoną marżę kredytową lub/i przyjmuje się zabezpieczenie w formie przelewu wierzytelności z umowy na wybudowanie lokalu, weksła, poręczenia czy też ubezpieczenie wierzytelności.

Przy udzielaniu kredytów detalicznych dla klientów indywidualnych przyjmuje się najczęściej zabezpieczenie osobiste (poręczenie cywilne, poręczenie wekslowe) albo ustanawia się zabezpieczenia na rachunku bankowym klienta, na samochodzie lub papierach wartościowych.

Zabezpieczenie kredytów przeznaczonych na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów korporacyjnych ustanawia się m.in.: na wierzytelnościach gospodarczych, rachunkach bankowych, rzeczach ruchomych, nieruchomościach czy papierach wartościowych.

34.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

34.3.1. Pomiar ryzyka stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej PKO Bank Polski SA w szczególności wykorzystuje miarę wartości zagrożonej (VaR), miarę wrażliwości dochodu odsetkowego, testy warunków skrajnych oraz luki przeszacowań.

34.3.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka stopy procentowej

Ekspozycja PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej kształtowała się na dzień 30 czerwca 2011 roku w ramach przyjętych limitów. Bank był narażony głównie na ryzyko złotowej stopy procentowej, które na dzień 30 czerwca 2011 roku odpowiadało za ok. 59% wartości zagrożonej (VaR). Ryzyko stopy procentowej zdeterminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań stóp procentowych aktywów i zobowiązań Banku.

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2011	31.12.2010
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)	58 909	39 004
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (tys. PLN) (testy warunków skrajnych)	606 111	475 091

Na dzień 30 czerwca 2011 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 58 909 tysięcy złotych, co stanowiło ok. 0,34% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2010 roku miara VaR dla Banku wyniosła 39 004 tysięcy złotych, co stanowiło ok. 0,24% funduszy własnych Banku*.

34.3.3. Raportowanie ryzyka stopy procentowej

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko stopy procentowej oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

34.3.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka stopy procentowej

Do głównych narzędzi zarządzania ryzykiem stopy procentowej w PKO Banku Polskim SA należą:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej,
- określenie dopuszczalnych typów transakcji opartych na stopie procentowej.

W Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej, m.in. na: wrażliwość cenową, wrażliwość dochodu odsetkowego, limity oraz wartości progowe strat, a także limity instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

34.4. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

34.4.1. Pomiar ryzyka walutowego

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w PKO Banku Polskim SA model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

* Wielkość funduszy wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności.

Wartość zagrożona (VaR) definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca z utrzymywanych pozycji walutowych oraz zmienności kursów walut, przy założonym poziomie prawdopodobieństwa i z uwzględnieniem korelacji między czynnikami ryzyka.

34.4.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka walutowego

VaR Banku oraz analizę stress-testową aktywów finansowych PKO Banku Polskiego SA narażonych na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2011	31.12.2010
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)	975	3 171
Zmiana kursów WAL/PLN o 15% (tys. PLN) (testy warunków skrajnych)	2 406	3 954

Ryzyko walutowe zarówno na dzień 30 czerwca 2011 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2010 roku kształtowało się na niskim poziomie.

Wielkość pozycji walutowych dla poszczególnych walut prezentuje poniższa tabela:

Pozycja walutowa	30.06.2011	31.12.2010
USD	10 977	(60 735)
GBP	324	48 110
CHF	(26 829)	(19 038)
EUR	18 679	(13 120)
Pozostałe (Globalna Netto)	12 886	18 424

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jakie narażony jest Bank. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie transakcje walutowe, jakie zostają zawarte przez Bank, nie tylko bilansowe (np. kredyty), ale również pozabilansowe (np. transakcje pochodne, w szczególności CIRS). Zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami zarządzania ryzykiem walutowym codziennie otwierana przez Bank pozycja walutowa w działalności bankowej (np. wypłata nowych kredytów walutowych w PLN, spłata przez klienta zaciągniętego kredytu walutowego w PLN, przewalutowanie kredytu) jest w każdym dniu domykana, także przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych. Oznacza to, że pozycja walutowa Banku na koniec dnia może się składać wyłącznie z wygenerowanej w tym dniu nowej pozycji w działalności bankowej oraz ograniczonej limitami pozycji walutowej pochodzącej z działalności handlowej, co powoduje, że narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych VaR 10-dniowy dla pozycji walutowej Banku na koniec I półrocza 2011 roku wynosił ok. 0,01%).

34.4.3. Raportowanie ryzyka walutowego

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

34.4.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka walutowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym w Banku są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,
- określenie dopuszczalnych typów transakcji walutowych oraz stosowanych w tych transakcjach kursów walutowych.

W Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko walutowe m.in. na: pozycje walutowe, wartość zagrożoną obliczaną w horyzoncie 10-dniowym oraz stratę dzienną na rynku walutowym.

34.5. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się z zobowiązań w wyniku braku płynnych środków; sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury sprawozdania z sytuacji finansowej, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego poprzez odpowiednie kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zobowiązań pozabilansowych.

Podstawą polityki PKO Banku Polskiego SA w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

34.5.1. Pomiar ryzyka płynności

W Banku wykorzystywane są następujące miary ryzyka płynności:

- kontraktowa i urealniona luka płynności,
- rezerwa płynności,
- miary stabilności portfela depozytów i kredytów,
- testy warunków skrajnych (stress-testy płynności).

34.5.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka płynności

Poniżej prezentowane luki płynności zawierają między innymi urealnienia pozycji bilansowych Banku dotyczące osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 24 miesiące	24 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
								30.06.2011
Urealniona luka okresowa	4 364 023	11 348 732	(1 100 003)	(2 589 789)	2 742 318	4 121 195	(687 809)	(18 198 667)
Urealniona skumulowana luka okresowa	4 364 023	15 712 755	14 612 752	12 022 963	14 765 281	18 886 476	18 198 667	-
								31.12.2010
Urealniona luka okresowa	3 220 646	14 309 944	(711 294)	(65 793)	3 965 229	5 019 030	(1 317 240)	(24 420 522)
Urealniona skumulowana luka okresowa	3 220 646	17 530 590	16 819 296	16 753 503	20 718 732	25 737 762	24 420 522	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności PKO Banku Polskiego SA wykazywała wartości dodatnie na dzień 30 czerwca 2011 oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na dzień 30 czerwca 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2011	31.12.2010
Rezerwa płynności do 1 miesiąca* (mln PLN)	12 460	10 151

*Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwany i potencjalnymi zobowiązaniami, które stoją się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 94,7% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. -0,5 p.p. w porównaniu do końca 2010 roku.

34.5.3. Raportowanie ryzyka płynności

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

34.5.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka płynności

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem płynności w PKO Banku Polskim SA są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, w tym w szczególności plany awaryjne,
- limity i wartości progowe ograniczające ryzyko płynności,
- transakcje depozytowe, lokacyjne, pochodne, w tym walutowe transakcje strukturalne, oraz transakcje kupna i sprzedaży papierów wartościowych,
- transakcje zapewniające długoterminowe finansowanie działalności kredytowej.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w PKO Banku Polskim SA przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

34.5.5. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niej niezależne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na płaszczyźnie rozwiązań systemowych, jak i bieżącego zarządzania tym ryzykiem. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest na poziomie Centrali PKO Banku Polskiego SA. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdą jednostkę organizacyjną Banku.

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- instrumenty kontrolne,
- instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- wartości progowe i krytyczne kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- tolerancja i limity na ryzyko operacyjne,
- plany awaryjne,
- ubezpieczenia,
- outsourcing.

Dla potrzeb związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym Bank gromadzi dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych i skutkach ich powstania, dane o otoczeniu operacyjnym oraz dane dotyczące jakości kontroli wewnętrznej funkcjonalnej.

Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego obejmuje ryzyko operacyjne powstające w istniejących produktach, procesach oraz aplikacjach informatycznych Banku i jest przeprowadzana z wykorzystaniem:

- zgromadzonych danych o zdarzeniach operacyjnych,
- wyników audytu wewnętrznego,
- wyników kontroli wewnętrznej funkcjonalnej,
- kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI).

Pomiar ryzyka operacyjnego w Banku ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu zdefiniowanych miar ryzyka. Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje:

- obliczanie KRI,
- obliczenie wartości zagrożonej na ryzyko operacyjne,
- analizy scenariuszowe.

Bank regularnie monitoruje:

- w ramach systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym:
 - tolerancję na ryzyko operacyjne,
 - limity na ryzyko operacyjne,

- skuteczność i terminowość podejmowanych działań w ramach redukcji lub transferu ryzyka operacyjnego,
- w ramach bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym:
 - wartości KRI,
 - zdarzenia operacyjne i ich skutki w podziale na obszary działania Banku,
 - efekty działań podjętych w ramach zaleceń po kontrolach zewnętrznych lub po audytach wewnętrznych,
 - jakość kontroli wewnętrznej funkcjonalnej.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka operacyjnego Banku prowadzone jest w cyklach kwartalnych. Odbiorcami raportów są Komitet Ryzyka Operacyjnego, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- profilu ryzyka operacyjnego Banku wynikającego z procesu identyfikacji i oceny zagrożeń dla produktów, procesów i aplikacji informatycznych Banku,
- wyników pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego,
- zdarzeń operacyjnych i ich skutków finansowych,
- najważniejszych projektów i przedsięwzięć z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W cyklach miesięcznych sporządzane są informacje dotyczące ryzyka operacyjnego kierowane do członków Zarządu Banku oraz jednostek organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zakres informacji jest zróżnicowany i dostosowany do zakresu odpowiedzialności poszczególnych odbiorców informacji.

W przypadku, gdy poziom ryzyka operacyjnego jest wysoki Bank podejmuje następujące działania:

- unikanie ryzyka – wycofanie się ze zbyt ryzykownej działalności lub jej niepodejmowanie, jeżeli brak jest możliwości jej zarządzania,
- ograniczanie rozmiarów działalności obciążonej zbyt wysokim poziomem ryzyka, jeżeli występuje możliwość jej zarządzania i podjęcie działań ograniczających poziom ryzyka,
- transfer ryzyka – ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania Banku.

34.5.6. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się PKO Banku Polskiego SA, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie przestrzegania przez Bank prawa, przyjętych standardów postępowania oraz funkcjonowania banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

W ramach Banku przyjęta została zerowa tolerancja na ryzyko braku zgodności, co oznacza, iż Bank koncentruje swoje działania na wyeliminowaniu tego ryzyka.

W Banku prowadzona jest identyfikacja i ocena ryzyka braku zgodności. Do identyfikacji ryzyka braku zgodności wykorzystuje się informacje o przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia, w tym informacje będące wynikiem przeprowadzenia audytu wewnętrznego, kontroli funkcjonalnej oraz kontroli zewnętrznych.

Dokonując oceny określa się charakter i potencjalną skalę strat oraz wskazuje w jaki sposób można ograniczyć lub wyeliminować ryzyko braku zgodności. Ocena przeprowadzana jest w formie warsztatów.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka braku zgodności Banku prowadzone jest w cyklach kwartalnych. Odbiorcami raportów są Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- wyników identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności,

- przypadków braku zgodności ujawnionych w Banku i sektorze bankowym w Polsce,
- najważniejszych zmian otoczenia regulacyjnego i prowadzonych w Banku działań dostosowawczych do nowych regulacji i standardów,
- wyników kontroli zewnętrznych realizowanych w Banku,
- stanu realizacji zaleceń poinspekcyjnych KNF,
- korespondencji Banku z zewnętrznymi organami nadzoru i kontroli.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odnosi się w szczególności do następujących zagadnień:

- zapobiegania angażowaniu Banku w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienia ochrony informacji,
- propagowania standardów etycznych i monitorowania ich funkcjonowania,
- zarządzania konfliktami interesów,
- zapobiegania sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłocznego, uczciwego i profesjonalnego rozpatrywania skarg, wniosków i reklamacji klientów.

34.5.7. Zarządzanie ryzykiem strategicznym

Ryzyko strategiczne jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Pomiar poziomu ryzyka strategicznego Banku dokonywany jest poprzez ocenę wpływu wyodrębnionych w działalności i otoczeniu grup czynników, do których należą w szczególności:

- czynniki zewnętrzne,
- czynniki związane ze wzrostem i rozwojem działalności bankowej,
- czynniki związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi,
- czynniki związane z działalnością inwestycyjną,
- czynniki związane z kulturą organizacji.

Monitorowanie poziomu ryzyka strategicznego dokonywane jest w Banku w okresach co najmniej rocznych.

Raportowanie ryzyka strategicznego prowadzone jest w Banku w okresach rocznych. Odbiorcami raportów o poziomie ryzyka strategicznego są Zarząd Banku oraz dyrektorzy zarządzający Centrali Banku.

Zarządzanie ryzykiem strategicznym w Banku dotyczy przede wszystkim podejmowania działań w przypadku wystąpienia podwyższonego poziomu ryzyka strategicznego.

34.5.8. Zarządzanie ryzykiem reputacji

Ryzyko reputacji jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych odchyleń od zaplanowanego wyniku finansowego Banku wskutek pogorszenia się wizerunku Banku.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty wynikającej z naruszenia wizerunku Banku.

Wskaźniki ryzyka reputacji są obliczane na podstawie rocznej oceny zidentyfikowanych w danym roku kalendarzowym negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych dla poszczególnych kategorii zdarzeń

wizerunkowych. Podstawowymi narzędziami wykorzystywanymi do określania poziomu ryzyka reputacji Banku są:

- katalog kategorii zdarzeń wizerunkowych zawierający wykaz kategorii zdarzeń wizerunkowych wraz z przypisanymi do nich wagami,
- rejestr zdarzeń wizerunkowych zawierający wykaz zaistniałych negatywnych zdarzeń wizerunkowych pogrupowanych według kategorii zdarzeń wizerunkowych.

Monitorowanie zdarzeń wizerunkowych prowadzone jest na bieżąco i obejmuje:

- monitorowanie zewnętrznych i wewnętrznych kanałów komunikacji Banku z otoczeniem pod kątem identyfikacji negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych,
- gromadzenie i analizowanie informacji dotyczących wystąpienia albo możliwości wystąpienia zdarzenia wizerunkowego,
- rejestrowanie danych o zidentyfikowanych negatywnych skutkach zdarzeń wizerunkowych.

Raportowanie ryzyka reputacji jest prowadzone w Banku w okresach rocznych. Odbiorcami informacji o poziomie ryzyka reputacji są komórki Pionu Ryzyka Bankowego.

Zarządzanie ryzykiem reputacji w Banku obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczeniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań osłonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na wizerunek Banku.

35. Adekwatność kapitałowa

Cele i zasady zarządzania adekwatnością kapitałową zostały szczegółowo opisane w rocznym sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok 2010. W sprawozdaniu tym została również zawarta informacja o składnikach funduszy własnych Banku wyliczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej, a także o metodach kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Poziom adekwatności kapitałowej Banku na dzień 30 czerwca 2011 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

Współczynnik wypłacalności Banku, będący jednym z głównych mierników adekwatności kapitałowej wzrósł w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku o 0,18 p.p., co było spowodowane przede wszystkim wzrostem funduszy własnych Banku wyznaczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej.

35.1.1. Fundusze własne dla potrzeb adekwatności kapitałowej

Na dzień 30 czerwca 2011 roku fundusze własne Banku wyliczane na potrzeby adekwatności kapitałowej wzrosły o 812 177 tysięcy złotych, głównie w skutek zaliczenia do funduszy wyniku Banku za rok 2010 po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia (w wysokości 836 209 tysięcy złotych).

Informacja o strukturze funduszy własnych Banku wyznaczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej została zawarta w poniższej tabeli:

FUNDUSZE WŁASNE BANKU	30.06.2011	31.12.2010
Fundusze podstawowe (Tier 1)	16 306 203	15 449 743
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000
Kapitał zapasowy	12 898 111	12 098 111
Kapitał rezerwowy	3 319 621	3 283 412
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000	1 070 000
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	(70 749)	(65 935)
Wartości niematerialne	(1 508 739)	(1 528 267)
Zaangażowania kapitałowe	(652 041)	(657 578)
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	1 000 416	967 418
Zobowiązania podporządkowane zaliczone do funduszy uzupełniających	1 600 700	1 600 700
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży (w wysokości 80% wartości przed opodatkowaniem)	51 757	24 296
Zaangażowania kapitałowe	(652 041)	(657 578)
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	68 647	145 928
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	17 375 266	16 563 089

35.1.2. Wymogi kapitałowe (Filar I)

Poniższa tabela prezentuje wymogi kapitałowe Banku z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Wymogi kapitałowe	30.06.2011	31.12.2010
Ryzyko kredytowe	10 217 991	9 625 972
kredytowe (księga bankowa)	10 142 015	9 560 923
kredytowe kontrahenta (księga handlowa)	75 976	65 049
Ryzyko rynkowe	444 955	465 911
cen kapitałowych papierów wartościowych	7 808	767
szczególne cen instrumentów dłużnych	360 467	379 948
ogólne stóp procentowych	76 680	85 196
Ryzyko operacyjne	757 943	957 564
Łączny wymóg kapitałowy	11 420 889	11 049 447
Współczynnik wypłacalności	12,17%	11,99%

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego był głównie konsekwencją wzrostu w I półroczu 2011 roku portfela kredytowego Banku o ok. 4 %.

Spadek wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego wynika głównie ze spadku wartości obligacji korporacyjnych i komunalnych o ok. 3% przy jednoczesnym wzroście zobowiązań z tytułu gwarantowania emisji o ok. 20%.

Spadek wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wynika z zastosowania po raz pierwszy dla danych za czerwiec br. zaawansowanej metody wyliczenia wymogu na ryzyko operacyjne (AMA). Wartość wymogu stanowi, zgodnie z zaleceniami KNF, 75% wymogu wyliczonego dla celów porównawczych metodą Standardową (STA). Wymóg za grudzień 2010 roku został wyliczony metodą standardową (STA).

35.1.3. Kapitał wewnętrzny (Filar II)

Zasady wyznaczania kapitału wewnętrznego w Banku zostały opisane w rocznym sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok 2010.

35.1.4. Ujawnienia (Filar III)

Zgodnie z § 6 uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (Dz. Urz. KNF z 2008 roku Nr 8, poz. 39, z późniejszymi zmianami), Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA, będąca jednostką dominującą w rozumieniu § 3 tej uchwały, ogłasza w cyklu rocznym informacje dotyczące adekwatności kapitałowej w odrębnym dokumencie, publikowanym nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Raport „Adekwatność kapitałowa i zarządzanie ryzykiem (Filar III) Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA według stanu na 31 grudnia 2010 roku” został opublikowany na stronie internetowej Banku w dniu 27 lipca 2011 roku.

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawierają Zasady polityki informacyjnej PKO Banku Polskiego SA w zakresie adekwatności kapitałowej udostępnione na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

INFORMACJE DOTYCZĄCE ZDARZEŃ NASTĘPUJĄCYCH PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

36. Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy

- W dniu 5 lipca 2011 roku Bank zawarł ze spółką zależną PKO Finance AB z siedzibą w Szwecji („Emitent”) umowę pożyczki, na mocy której Bank pożyczycy od Emitenta środki pozyskane w drodze emisji obligacji przez Emitenta („Umowa Pożyczki”) wyemitowanych w ramach programu emisji euroobligacji, o którym Bank informował w raporcie nr 35/2008. Bank jest jedynym akcjonariuszem Emitenta. Emitent jest podmiotem powiązany Banku w rozumieniu ustawy o rachunkowości. Przedmiotem Umowy Pożyczki jest udzielenie przez Emitenta Bankowi pożyczki w wysokości 250 milionów CHF przeznaczonej na ogólne cele finansowania Banku. Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi 3,538% p.a. Odsetki są płacone w rocznych okresach rozliczeniowych. Umowa Pożyczki została zawarta na okres 5 lat. Pożyczka nie jest zabezpieczona. Umowa Pożyczki nie przewiduje kar umownych. Łączna wartość zaangażowania Banku z tytułu umów zawartych przez Bank z Emitentem w ciągu ostatnich 12 miesięcy na dzień zawarcia Umowy Pożyczki (włączając w to jej wartość) wynosiła 3 966 milionów złotych.
- W dniu 8 lipca 2011 roku Zarząd PKO Banku Polskiego SA powziął informację o pozwie akcjonariusza Banku o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1/2011 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie wyboru Przewodniczącego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.
- W dniu 18 lipca 2011 r. do Komisji Nadzoru Finansowego złożony został wniosek o zatwierdzenie prospektu emisyjnego Banku przygotowanego w związku z ofertą publiczną sprzedaży do 190 602 731 akcji Banku (to jest do 15,25% kapitału zakładowego Banku) oraz ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie 197 500 000 akcji serii A Banku do obrotu na rynku podstawowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
- Pozostałe zdarzenia dotyczące Spółek Grupy Kapitałowej:
 - W dniu 1 lipca 2011 roku PKO Bank Polski SA, jako jedyny wspólnik spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o., podjął uchwałę o rozwiązaniu Spółki i otwarciu jej likwidacji z dniem 1 lipca 2011 roku. Stosowny wniosek w dniu 4 lipca br. został zgłoszony do Krajowego Rejestru Sądowego. Rozwiązanie spółki nie powoduje zmiany w zakresie działalności prowadzonej przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA.
 - W dniu 1 lipca 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane przekształcenie w spółkę komandytową i zmiana nazwy spółki PKO BP Inwestycje – Nowy Wilanów Sp. z o.o. na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Nowy Wilanów Spółka komandytowa.
 - W dniu 1 lipca 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane przekształcenie w spółkę komandytową i zmiana nazwy spółki PKO BP Inwestycje – Neptun Park Sp. z o.o. na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Spółka komandytowa.

- W dniu 4 lipca 2011 roku została zawarta umowa spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Spółka komandytowa. Spółka wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Qualia Development. Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz). Przedmiotem działalności Spółki jest działalność deweloperska. Rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nie została jeszcze zakończona.
- W dniu 21 lipca 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana nowa spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Spółka komandytowa, wchodząca w skład Grupy Kapitałowej Qualia Development. Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz). Przedmiotem działalności Spółki jest działalność deweloperska.
- W dniu 28 lipca 2011 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Fort Mokotów Sp. z o.o. podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki i otwarciu jej likwidacji z dniem 28 lipca 2011 rok. Likwidacja następuje w związku z zakończeniem realizacji projektu deweloperskiego.
- W dniu 8 sierpnia 2011 roku PKO Bank Polski SA podpisał z Inteligo Financial Services SA i PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA umowy warunkowej sprzedaży udziałów spółki PKO BP Finat Sp. z o.o. Po spełnieniu się warunków transakcji, wskazanych w ww. umowach, Bank stanie się jedynym udziałowcem spółki PKO BP Finat Sp. z o.o.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

09.08.2011	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu Banku (podpis)
09.08.2011	Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu Banku (podpis)
09.08.2011	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu Banku (podpis)
09.08.2011	Andrzej Kołatkowski	Wiceprezes Zarządu Banku (podpis)
09.08.2011	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu Banku (podpis)
09.08.2011	Jacek Obłękowski	Wiceprezes Zarządu Banku (podpis)
09.08.2011	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu Banku (podpis)

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

09.08.2011

Danuta Szymańska
Dyrektor Banku

.....
(podpis)